27ՐԴ ՏԱՐԻ   ԹԻՒ 7488   7 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1910   ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ   20 décembre 1910 27me année N. 7488

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ
ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՏ ՉԵՆ ՏՐՈՒԻՐ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
ՏԵՍՆԵԼ Դ. ԷՋԸ
Կ. Պոլիս Ղալաթիա

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

آرەولك
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMENIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple, Galata

ԱՐԻՒՆ ՀՈՏՈՂ ՄԻԹԻՆԿ ՄԸ

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՃԱՌԱԽՕՍՆԵՐՈՒՆ

(Շարունակութիւն եւ վերջ)

Հետեւինք Եօտնէջքուլի Ներսէս Պօհրի էֆ.ի տարակուսանքներուն։

Զ.— Պատրիարք մը, առանց Սահմանադրութեան, ըլլալով գործադրողը Վարչութեան որոշումներուն, կարգէ Վարչութիւնով մը միայն կարգէ կրնայ ըլլալ։ Ասով ալ կը դատապարտէք ինքզինքնիդ։ Նախ ասով կը խոստովանիք որ Դուրեան-Շահրիկեան Վարչութիւնը իր անկարողութեան երեսէն ինկաւ։ Հարցում մը միայն. եթէ Վարչութիւնը կարգէ ըլլայ, ինչ Պատրիարքը կարգէ զուրկ. ինչ արգելք յառաջ կուգայ։ Եթէ մ'յա ձեւով ներկայացնէք ձեր տարակուսանքը, երկմտութիւնը խառն կ'ըլլայ։ Վարչութեան որոշումներուն վրայ երբ կը մնայ Պատրիարքը, ո՛վ ուրեմն պիտի գործադրէ որոշումները։ Երբ Վարչութեան նիստերուն Պատրիարքը գիրք թղթատելով ժամավաճառ կ'ըլլայ և երբ յանկարծ իր կարծիքը կը հարցուի՝ քունէ արթնցողի պէս չորս կողմը կը նայի ամօ՜ւ ամօ՜ւ, ո՞վ է կարգէ զուրկը։ Երբ Վարչութեան որոշումը ծոցը կը պահէ, մինչեւ որ Իզմիր արիւն կը թափի, ո՞ւրկէ կարգ կը պահանջէք, Վարչութենէ՞ն թէ Պատրիարքէն։ Այն գլխաւոր փա՛ստը, բողոքը որ Պատրիարքին դէմ կը հանենք, ո՛րչափ ալ խորամանկութեամբ ձեր դէմը իբր զէնք գործածելու կը ճարտարուիք։

Է. Պատրիարքը հրաժարեցնել անհնարութիւն է, յարաբերական տակաւ խնդիրներու լուծման տեսակէտով։ Ձեր վերջին ծրգը, ձեր վերջին գնդակն է ան՝ ուրկէ ետքը չէրի մը յարմարցնելով տեղերնիդ նստիք էք. այս եօթներորդ փաստերնիդ ալ կարծէք կեղեւի մը չափ դերերն կը փչուի։ Ես կը վստահեցնեմ ձեզի որ Ս. Պատրիարքը յարաբերական խնդիրներու վրայ բա՛ն մըն ալ չի գիտեր և ձեռքէն բա՛ն մըն ալ չի գար. կարգէ, հասատամտ, համեզող. Թուրքերէն լեզուի վարժ անդամ մը կամ պատրիարք մը բերէք ու անիկա շատ աւելի գործունեայ կ'ըլլայ, կը փոխէ այդ խնդիրները քան թէ Դուրեան մը, տարին ինը ամիս հրաժարած մնալով իր տունը։ Եթէ իրապէս մէկը կար, որ կո՛ւնէ յարաբերական տակաւ խնդիրներու լուծման տեսակէտով պէտք էր պահուէր պաշտօնի վրայ՝ ան ալ Վարչութիւնն էր և ո՛չ Պատրիարքը. Բայց գիտենք որ Վարչութիւնը կէս մը ձեր քինախնդրական հալածանքներով, կէս մը զզուած՝ այս անիշխանութեան մէջ գործելէ, քաշուեցաւ։ Բայց դո՛ւք, «ազատական»նե՛րդ էք «յարաբերական խնդիրներու լուծումը» հոգ ընող։ Կը կարծէ՞ք որ այդչափ դիւրահաւատ ենք։ Ո՞վ է ուրեմն որ անիշխանութիւնը յաւերժացնելու համար Արբանոսի փորձանքը տանեցնեց, Գառը Գուլէ, Պէշիկթաշի, Ալթըմարի, Շապին Գարահիսարի խնդիրները տանեցնեց, ամէն տեղէ, ամէն անկիւնէ պէլա՛ մը բուսցնելով որպէսզի Վարչութիւնը զբաղելով, ժամավաճառ ըլլալով ատոնց, մի՞թէ չկրնայ յարաբերական խնդիրներուն նայելու՛ որպէսզի վերջէն ըլլալ դէմ և երկաքը «Կարգէ Վարչութիւն կ'ուզենք. յարաբերական խնդիրները երեսի վրա՛յ մնացին»։ Ո՞վ Վարչութիւնը տապալելու համար անձնական զգացում նկատումներու համար, վերջի համար Ազգին կենսական հարցերը երեսի վրայ մնալուն պատասխանատու, ո՞վ դիտակի՞ց կոյրեր։

Անցնինք ուրիշ... օրէնսգէտ մը՝ Ռուբէն էֆ. Փափազեանին որ բարեխառնաբար խոստովանեցաւ թէ ինք Մայրենի լեզուն չի կրնար խօսիլ. ես կը վստահեցնեմ զինքը որ Մայրենի լեզուով գրուած մըն ալ չի կրնար հասկնալ։ Եթէ անգէ որ կը հասկնայ, պիտի պատասխանէ որ Ազգային Սահմանադրութիւն չէ՛ կարգացած և 1/5ի փոփոխութեան խնդիրը ուրի՛նը իր ակամքը լեցուցեր է։ Մարդ մը որ Ազգային Սահմանադրութիւն կարդացած է և յետին միտք չի ծառայեր, չի՛ կրնար ուրանալ որ առանց Վարչութեան գոյութեան՝ մէկ հինգերորդի փոփոխութիւնը չի կատարուիր. Նոյնիսկ այս փոփոխութի՛ւնը կատարելու համար պէտք էր ընտրել Վարչութիւնը։ Այս մարդիկը իրենց օրէնսգիտութեան բեզքամին համար ամ պարէզ գտան միթինկները. Մէճէլլէէն, Գօթ Նաբոլէոնէն, Համէթական օրէնսգիրքէն կը ճառեն, բայց Ազգային Սահմանադրութիւն չեն կարդացած...։ Կը յիշեմ որ Ազգային Ժողովին մէկ նիստին մէջ Զօհրապ ճիշդ ժամ մը ճառեց. իրաւաբանական տեսութիւններ, թէօրիներ պարզեց կարծեմ ծծմտանութեան խնդրին առթիւ։ Յանկարծ դէմի կարգէն երեսփոխան մը ոտքի ելաւ Ազգային Սահմանադրութիւնը ձեռքը և թափը կարեց Զօհրապին։ «Մի՛ անձրասիրեր, հա՛ս է օրէնքը, Ազգային Սահմանադրութիւնը» և Շահրիկեան կարդաց այս խնդիրը վճռող յօդուածը որ միանգամայն Զօհրապին չինած այնքան հնայինչ շէնքը վերէն վար կը քանդեր։ Զօհրապ ընդվզեցաւ, չէր սպասեր որ Ազգային Սահմանադրութեան վրայ իր խոր տգիտութիւնը երեսին զարնուէր, ստանք պոռաց «բայց ինչպէս կ'ըլլայ, ես տիեզերական օրէնքը փաստ կը բերեմ կոր...։» Մենք պէտք չունի՛նք տիեզերական օրէնքին մէջ խարխափելու. ձեռքերնիս օրէնք մը ունինք. անիկա լեցուի կը բաւէ մեզի. անով խօսէ կը համոզուինք. կը հասկնա՞ք դուք ալ Փափազեան էֆ.։ Իսկ Հմայեակ էֆ. Խօսրովեանին ճառը հրաշալի է հրաշալի՛։ Կեդրոնի խմբակցութիւնը լաւագոյն ներկայացուցիչ մը. համար մը պիտի չունենար չորեքշաբթի գէշեր՝ ի՛ր ծիլերուն քը պարզելու, հաշտեցելու այսպէս հանգստաւոր կերպով իր հակառակորդներուն ազէ։ Խօսրովեանին ճառը է. «Սահմանադրութիւնը հիմնուած է երկու բանի վրայ, Ա. յարգանք դէպի օրէնքը»։ Այս՛ Խօսրովեան էֆէնտի, պէտք է երկնել, պէտք է պոռա՛լ ատոնց երեսին թէ սոփեստներու բանականութիւնը պէտք է վերջ գտնէ. պէտք է երեսփոխաններուն խօսքի ազատութիւնը յարգուի, պէտք է վերջ տրուի միթինկներու ձեւով ապօրինաւորութեան դրդիչներուն, խուժանը գրգռելու համար նպատակաւոր սուտերուն, հրէշային խնդութիւններուն, հայհոյանքներուն։ Պէտք է վերջ տրուի իրենց գաղափարի հակառակորդներուն «անբարո՛ւ», «համբակա՛ն» պոռալուն։ Գիտենա՞ք ո՛վ որուն պիտի պոռայ։ Այս՛, պէտք է պոռալ Ազգ. Սահմանադրութիւնը խեղաթիւրողներուն երեսին թէ բանա՛ն կարդա՛ն Սահմանադրութիւնը, յարգէ՛ն օրէնքը և ոչ թէ «գլուխնիդ կը ծեծենք» սպառնալիքով ատոր աւելորդ ատելութիւն ազգին մէջ, բանաբարեն օրէնքը։ Այն շէնքը, այս անմեղ. ազանչելի շէնքը զոր իբր «հակառակորդ բանակին դէմ հանել ուզեցին, փաստօր կերպով գնաց միութեան «ազատական»ներուն սիրտին և ուղեղին մէջ։ Անոնք թէ յուզաբերին, անոնք թէ զգաստանան, անոնք թէ արիւնի ծարաւը ո՛ւ չայլէ չքնաղներ այլ համերաշխութեան զաւակներու հանդոյրով զովանան։ Մի՛ ուրանաք սիրելի Խօսրովեան էֆ. որ շաբաթներով խօսեցանք և ա՛լ եղբայրացութեան պէտք է զգայինք։ Օսմ. Խորհրդարանին մէջ ալ երեք շաբաթ խօսեցան ընդդիմադիրներ, բայց վերջին շաբթուն ա՛լ վերջ տրուեցաւ։ Գիտէք որ խօսքին վերջը չի գար, մանաւանդ երբ Շահրիկեան, Վաամեան պէս ճառախօսներ կան։ Բանի մը նիւթ վիճաբանութեան յանձնուելէ ետք կարծեմ թէ ա՛լ գործի պէտք էր նայէինք։ Ազգին գլուխը Պատրիարք չկայ, Վարչութիւն չկայ, Տեառ Խորհուրդները ձեռնթափ, ամէն գործ ամէն խնդիր երեսի վրայ, մինչեւ ե՞րբ պիտի շարունակուէր այս խայտառակ վիճակը, մանաւանդ որ Խօճասարեան էֆ.ն արդէն օրէնքը բացատրեց ձեզի, ձեր «օրէնսգէտ»ներ ընկերոջ առաջարկը ջուրը ձգեց, մինչեւ կ'երեւայ ժամ առաջ Խորհրդարանէն դէկելու իրենց ուշ աճապարանքին մէջ Խօճասարեանի այնքան լուրջ ու ջախջախիչ պատասխանը ձեր ընկերներուն ականջը չէ մտեր։

⁂ «Ազատական»ներուն Ազգ. Ժողովէն ձգել երթալուն հակասահմանադրական և տարօրէն ըլլալը հաստատելու համար Ազգ. Սահմանադրութենէն իսկ բերուած փաստերուն դէմ «Ազատական»ներուն fiaskoները հայհոյանքէ զատ խօսք չգտնալով՝ հիմակ ալ կը կրկնեն թէ «այսչափ օրէնսգէտներ կան մեր բանակին մէջ։» Այո՛, խուճապախաբ ձեռքով բռնուած հրճուանք հրեշային պէս անմեղ հանելու չափ ճարպիկ «օրէնսգէտ»ներ ունինք, բայց մեզի որ ազգային Սահմանադրութեան վրան անգամ նայած չեն։ Վկա՛յ Զօհրապի վերոյիշեալ միջադէպը։ Անհասանելի Ազգ. Սահմանադրութենէն փաստ կը բերենք կոր, մեկնի ձգեցէ՛ք ձեր «օրէնսգէտ»ներուն վրայ բեզքամ ըլլալը, ասով ապուշները մինակ կրնաք խաբել։ Ազգ. Սահմանադրութիւնը տանց չարափոխելու պատասխանատուները։ Վերջապէս փաստաբաններուն ծանուցումի բաժինը Թերթին առաջին էջը չէ, չորրորդ էջն է կարծեմ։ Մէկ հինգերորդի փոփոխութիւն կ'ուզէք կոր, լա՛ւ, ընտրեցէք Վարչութիւնը որ ընէ այդ փոփոխութիւնը։ Ասո մէկ։ Օրէնքը կ'ըսէ թէ մինչեւ որ մէկ հինգերորդի փոփոխութեամբ գաղրելիք երեսփոխաններուն յաջորդները չի գան, գաղրելիները կը պահեն իրենց պաշտօնը. ասո երկու։ Անհասանելի որեւէ պէս պայծառ էնքը, ասոր պատասխան տուէք, տարգ վախցնելով, արիւնի փոթորկի խօսք ընելով ձեր յետին միտքը կը մատնէք՝ խիստ ապօրէն գաղ մը բանութեամբ գը լալու հանելու։ Եւ տակաւին Համբաններ, բանաստեղծներ, ազգային Մարտ 31ի պաշտօնաթողներ կը փնտռէք ձեր գաղափարի հակառակորդներուն մէջ, գիտակցի՛ց կոյրեր։ Դուրեան Սրբազանի ռըսխալներ կ'ուզէք գտնել, անհասանելի աձնէն... տուեր պատուաւոր, ի՛ր և միմիայն իր պաշտօնն էր մէկ հինգերորդի փոփոխութեան առաջարկը բերել, մինչդեռ ո՛չ թէ միայն անտեղութեանը չէ եղեր, այլ երբ նոյնիսկ Մայր Դիւանը հակառակ իր իրաւասութենէն դուրս ըլլալուն՝ այս պարագան զգուշացուց. Դուրեան հոգը չէ ըրեր, հաղալով քթին տակէն խնդացեր է։ Եւ հիմա Դիւանին վրայ կը յարձակիք, ամբաստանելով որ ինչո՞ւ առանձին մէկ հինգերորդի փոփոխութեան առաջարկը չէ բերեր, մինչդեռ Մայր Դիւանը երբե՛ք այդ իրաւասութիւնը չունի, այլ Դուրեանին, օրուան Պատրիարքին պարտքն էր ասիկա։ Կը տեսնաք թէ ո՛ր կողմն ալ դառնաք, ամէն կողմէ կերպով ձեր սիրելի Պատրիարքը կ'ամբաստանէք։ Շարունակեցէ՛ք ձեր խաղը և կը վստահցնեմ որ ձեր փայլատակած «ամէն զինով» իր ոտքերն վրայ պահպանելու աշխատած ձեր Պատրիարքը չարաչար պիտի խոշտանգէք, կարկուտ պէս տեղացնելով իր «սխալ»ները։

⁂ Այս յօդուածը, ինչպէս կիրակի օրուան այս միթինկներուն մէջ եղած յօդուածը մանրամասն պատասխանն են նաև կիրակի օրուան միթինկին մէջ ճառախօսներուն ըրած բազմ'ր տարակուսանքներուն. Այս միթինկը աւելի վայրագ բնոյթ մը ունէր, իրենց գաղափարի հակառակորդները «անբարո՛ւ», «Համբակ մարդիկ», «ազատութեանց ընդունարան» տիտղոսներով կը պատուէին, խուժանին գլուխը դարձնելու յայտնի դաւադրութեամբ. «Անբարո՛ւ», «համբակա՛ն», «ազատութեանց ընդունարա՛ն»....։ Ո՞վ որուն երեսին պիտի պոռայ ասիկայ։ Զօհրապները, Շահրիկեանները, Վաամեաններ, Խնդիր Սրմնեանները, Սմբատ Բիւրատները և ի լրումն չարեաց՝ Յակոբ Գահրեանները բերնին մէջ կը լողան, կը լողան այս բառերը։ Եօտնէջքուլի 100 ոսկի որբերուն իրաւունքը չողոքորթ բարոյանի մը մոխելու ազգասիրութիւնը գործող Շահրիկեանն է որ կը խաղայ այս բառերուն հետ, Իզմիրի Ներսէս Վաամեանն է, զեղծարար Ղեւոնդ Մաղաքեանի պաշտպան փաստաբան Խնդիր Սրմնեանն է, զեղծարար Ղեւոնդ վարդապետին փիւեքի օսկանը հրատարակող Սմբատ Բիւրատն է, Եօտնէջքուլի կտակին հաբիւրին 25շ տնօրինութեան Հրանտ Մարգարեանին հետ մէջերնին բանեց Յակոբ Գահրեան է. Նէշէդ Մելքոնեան աջօթառաց և Գրիգոր Սինապեանի մահէն Գրիգոր Զօհրապն է....։ Խաղացէ՛ք, խաղացէ՛ք այս բառերուն հետ, բանաձեւերու վրայ վարագոյր քաշեցէք. բայց կարմիր ալ գիտցէք։

ՏԱՌԻԿ

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԻՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ

(«Թան»ի խմբագրականէն)

Վերջերս հրատարակուած կարգ մը լուրեր ցոյց կուտան թէ Թուրքիա իր բանակը վերակազմելու գործին մէջ մեծ գործունէութիւն ի յայտ կը բերէ։ Թէ՛ ռազմագիտական և թէ զինուորական գործողութիւնները արագ կատարելու տեսակէտով՝ Թուրքիոյ ամբողջ զինուորական կազմակերպութիւնը ոչ մէկ նպատակաւոր հանգամանք կը ներկայացնէր։ Այսպէս, օսմ. բանակը աւելի պաշտպանողական նկարագիր մը ունէր որ համիտեան քէժիմին կը յարմարէր. սակայն այսօր, սահմանադրական Թուրքիան կ'ուզէ փոխել զայն։ Անմիջապէս բովանդակուած ուրիշ գաղափարն է բանակը վերակազմել այն կերպով՝ ինչպէս որ կազմած են արդէն Գերմանացիները իրենց մասնաւոր մեթոտով, և ասոր ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ Ֆոն տեր Կոլց փաշայի ուսուցման մեթոտ, որ կը պահանջէ երիտասարդ զինուորներով և նոր արձակուած պահեստիներով կազմուած բանակ մը ունենալ նախ և առաջ։ Հիմնական միութիւնը պիտի կազմէ զօրաբաժինը, որ երեք զօրագունդերու բաժնուած պիտի ըլլայ. իսկ զօրագունդերն ալ պիտի բաժնուին երեք վաշտերու։ Այսօր օսմ. հետեւակազօրքը մօտաւորապէս 350 զօրագունդ կը պարունակէ, որով բնական է թէ կարելի պիտի ըլլայ նոր սիսթէմով 39 զօրաբաժին կազմել։ Այս զօրաբաժինները պիտի բաժնուին 14 զօրաբանակի, որոնց իւրաքանչիւրը երկու կամ երեք զօրաբաժին պիտի ունենայ։ Այս 14 զօրաբանակներուն եօթը Եւրոպական Թուրքիոյ և եօթը Ասիական Թուրքիոյ մէջ պիտի մնան։ Զօրաբանակներուն կեդրոնները հիմակուընէ իսկ ծանօթ են։ Այս կեդրոններն են Եւրոպայի մէջ՝ Պոլիս, Էտիրնէ, Սէլանիկ, Բորա-Բիլլօլ, Ռօտոսթօ, Սքիւպ և Մանասթըր. իսկ Ասիական Թուրքիոյ մէջ, զօրաբանակներուն կեդրոնները պիտի ըլլան հետեւեալ քաղաքները. Երզնկա, Դամասկոս, Պաղտատ, Էրզրում, Վան, Զմիւռ, Մուսուլ։ Թուրքիա 1908ին, մէկ միլիոն Մաուզեր հրացան, տրամադրուած 750 թնդանօթ և 200 խարալնիկեց ունէր. Այսօր այդ թիւին վրայ աւելցած են Գերմանիոյ պատուիրուած 150 նոր թնդանօթներ և Աւստրիոյ յանձնուած 200 հազար հրացան։ Այս թիւերը ցոյց կուտան թէ Թուրքիա անտեսական ի՛նչ ճիգեր կը թափէ, ինչ որ պատերազմ. նախարարութեան եռանդուն հայրենասիրութիւնը կը յայտնէ, բայց օսմ. բանակը նոր մեթոտներու համաձայն վերակազմելու համար, դեռ շատ բան ընելու պէտք կայ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԱՂՄԿԱԼԻՑ ՆԻՍՏ ՄԸՆ ԱԼ ՌԱՅԽՍԹԱԿԻՆ ՄԷՋ

Կը կարծուէր թէ դիւա. Չի նիստը որ կէսօրին սկսած էր, ժամը երկուքին պիտի աւարտէր, և թէ Ռայխսթակը ծնունդի երկու շաբաթուան արձակուրդը պիտի կրնար ընել վերջապէս։ Ժամը մինչեւ իննուկէս և աւելի վերջը նիստը շարունակուեցաւ։ Օրուան ամբողջ տեւողութեանը մէջէն բուռն պայքար մը տեղի ունեցաւ այլեւայլ կուսակցութեանց պատկանող երեսփոխաններուն միջեւ։ «Վառ», «հայրենատեր», «շուն» և ուրիշ մակդիրներ անխնայ իրարու երեսի նետուեցան, որով նախագահը ստիպուեցաւ շարունակ կարգի հրաւիրել այս կամ այն երեսփոխանը։ Եւ սակայն ամէնը հասարակօրէն իր պաշտօնին գլուխը Ֆօն. խօսք առաւ ընկերվարականներու մեծամասնը Թրէթ երեսփոխանը։ Ճառախօսը նախ յարձակեցաւ ազատական-ազգայնական կուսակցութեան և արմատականներուն վրայ, որոնք, ըսաւ, ընկերվարականներուն գաղտնակիցներն են։ Ռայխսթակի այս նիստը մասնաւորապէս յատկացուած էր ընտրական պայքարի և այլ և այլ ճառախօսներու արտասանած ճառերուն. վերջաբանները կարելի է նկատել ասոր մէկ համառօտութիւնը։ Արմատականներու լիտր Միւլլէր Մայնինկէն ասպէս եզրակացուց. «Զինուորներու դէմ ի գործ դրուած այս գէշ վարուելակերպը չի կրնար շարունակուիլ։ Գործաւորներն ալ կ'ուզեն ուրիշներու վայելած իրաւունքներէն հաւասար իրաւունքներ ունենալ։ Ասոր համար է որ ամէն կարգի ազատականները ու դեմոքրատներ անհրաժեշտաբար պէտք է իրարու միանան։ Ու այն ատեն, կեցցէ պայքարը, որ պիտի մղուի յառաջդիմութեան դրօշին տակ։» (Ձախ կողմէն ծափահարութիւն, իսկ աջէն՝ սուլում։) Կեդրոնի երեսփոխաններէն Տօքթ. Կաէմփ ալ եզրակացուց. «Պատրա՛ստ ենք կռուի հակառակորդներուն դէմ։» Ընկերվարական երեսփոխան Տօքթ. Ֆրանք ալ ըսաւ. «Անարդար տուրքեր սահմանելով ժողովուրդը ընճեցիք. բացառիկ օրէնքներ դնելով չէ՛ որ աշխատաւորական դասին մէջ միապետական ոգին պիտի զարգացնէք։ Մենք կ'ուզենք որ գերման ժողովուրդը ազատօրէն ըլլայ։ Դուք չկրցաք մեզ երկաթով ճզմել, անշուշտ քաղցրով և թէթեւով չէ՛ որ հիմա պիտի յաջողիք ճզմել մեզ։» (Անձնական ձախակողմեան գործածած քաղցրավէն բիւրերուն։) Ռայխսթակը ժամը իննին նիստը փակեց, որով աւարտեցաւ նաեւ եկմպոցեան առաջին ընթերցումը։ Նիստը փակուեցաւ այնպէս, ինչպէս սկսած էր, այսինքն նախագահը կարգի հրաւիրեց այս անգամ ալ կեդրոնի երեսփոխաններէն Տօքթ. Կաէմփը։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ   100

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻՒ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

(ՊՈԼՍԱՀԱՅ ԲԱՐՔԵՐ)

Հեղինակ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ ՏԱՍՆԵՉՈՐՐՈՐԴ

— Եթէ ինծի հաւատ է ձեր բանած այս ընթացքը, ես տո՛ն կ'երթամ, ըսաւ Բերովբէ Երանիկի դառնալով։

Երանիկ՝ նեղուած՝ օղիին գաւաթը առաւ և ի մի ումպ պարպեց։

— Կեցցե՛ս, գոչեց Բերովբէ էֆէնտի ուրախութեամբ, տեսա՞ր մի՛ հիմա հաշտուեցանք։

Յետոյ, Ղուկաս էֆէնտիին դառնալով՝ որ մինչ հետաւ կը կենար քէն ընծաի դէմքով, շարունակեց։

— Հիմա դուն ալ եկուր, քովերնիս նստէ, մէյմէկ հատ ալ երեքս միասին խմենք որ մեր հաշտութիւնը կատարեալ ըլլայ։

Վաճառականը մօտեցաւ, գաւաթները կրկին լեցան և ինչպէս կնքուած հաշտութեան, իբրեւ զարնուելէ ետքը պարպուեցան։

— Կարծեմ կերակուրին ատենը եկաւ, եթէ կ'ուզէք սեղան նստինք, ըսաւ Երանիկ վերջ մը տալու համար օղիին։

Բայց Բերովբէ էֆէնտի յամառեցաւ։

— Մինչեւ որ երգ մը չերգես, աչքէ հունս չեմ երթար, յայտարարեց բազմոցին վրայ փռուելով։

— Դուն ալ այս իրիկուն ամմա նազ ըրիր հա. ըսաւ վաճառականը քնքշին, հիւրին խօսքը քիչ մը մտիկ կ'ընեն, բան մը երգէ՛ լմնայ երթայ։

Ճար չի կար, պէտք էր հպատակիլ։ Երանիկ սկսաւ երգել և օղիները շարունակեցան պարպուիլ։ Ինքն ալ այլեւս գինովցած էր և առաջուան պէս չէր դժկամակեր խմելու։

Առաջին երգին ուրիշ երգեր ալ յաջորդեցին և գրեթէ կէս գիշերին մօտ էր երբոր սեղան նստան։

Առաւօտ սակայն Երանիկ իր դժգոհութիւնը յայտնեց Ղուկաս էֆէնտիին։

— Մէյ մըն ալ չեմ ուզեր որ հեդ ուրիշ մարդ բերես այսպէս, յայտարարեց։

— Ինչ կայ, ինչ եղաւ որ, գոչեց վաճառականը. Բերովբէ էֆէնտին չա՛տ պատուաւոր, չա՛տ շնորհքով մարդ է. եկաւ ու՝ ինչ ըրաւ, քանի մը օղի խմեց քիչ մը զուարթացաւ, մի՞թէ գործեց ատոր համար։ Այնչափ դրամ կը խորհեմ հոս ու՝ քիչ մը քէյֆ ընելու իրաւունք չունի՞մ, զարմանալի՛ բան։

— Հոս հանրատուն չէ, թո՛ղ իր տունը նստի քէյֆը ընէ։

— Բա՛, տունդ եկաւ ու՝ ինչ ըրաւ, ծեցգ չմառ ա՛...

— Աս էր պակաս։

Վաճառականը ուսերը թօթուելով դուրս ելաւ սենեակէն ու վար իջաւ ուր Բերովբէ էֆէնտի իրեն կը սպասէր և միասին նաւամատոյց ուղղուեցան Պոլիս իջնելու համար։

— Աղուո՛ր պատմա մը գտեր ես, կը շնորհաւորեմ, ըսաւ ճամբան Բերովբէ էֆէնտի իր բարեկամին։

— Անանկ չէ՛, պատասխանեց վաճառականը անապարծ հպարտութեամբ մը։

— Ուրկէ՞ ձեռք ձգեցիր։

— Առիկա գաղտնիք է։

— Բայց ամուսնացած կ'երեւայ հա՛, աս պզտիկ աղջիկը իրն է։

— Այո՛, իրն է, ամուսնացած է, բայց էրիկը հոս չէ։

Այս խօսքերը յանկարծ լուսաբանեցին Բերովբէ էֆէնտին։

— Հիմա հասկցայ, գոչեց, ան Սամսոն գացած մարդուն կինը ըլլալու է, ի՞նչ ապուշ եմ եղեր որ մինչեւ հիմա չհասկցայ։ Ես ալ զարմացեր մնացեր էի որ ի՞նչու համար այդ մարդուն բաղէն ամսական մը կտրեր ես... գործին մէջը գործ կայ եղեր. վա՛յ թշուառական։

Ղուկաս էֆէնտի չպատասխանեց։ Զգաց որ արդէն պէտք եղածէն աւելի խօսած էր և ուզեց խօսքը փոխել։

— Աճապարենք, շոգենաւը պիտի փախցնենք, ըսաւ։

Բայց շոգենաւին մէջ Բերովբէ էֆէնտի նորէն խօսքը Երանիկի վրայ դարձուց.

— Ան ինչ սեւ ու աղուոր աչքեր, չա՛տ տաքարիւն կնիկ էր... աղջիկն ալ ճիշդ իրեն կը նմանի, մեծնայ նէ՝ խոյանք բան պիտի ըլլայ։ Խե՛ղճ էրիկն ալ խելքով կը կարծէ թէ իրեն արժանիքին համար տասը ոսկի ամսական կ'առնէ կոր։

— Լաւ մը ունե՞ս բռնէ, գործին մէջ ինչպէ՞ս է եղեր, քանի մը խաղա՞ր է գտնէ, հարցուց վաճառականը խօսքը Երանիկի վրայէն հեռացնելու համար։

— Գէշ չէ, գեղերը զրկեր են ապրանք գնելու, արդէն ընելիքը ինչ է որ... բայց այս աղուոր կնիկը ինչպէս այդ պօռ մարդուն տուեր են, կ'երեւայ որ ամուսնացած ատենը հարուստ է եղեր։

— Անանկ կ'երեւայ։

— Շիտակը երէկ իրիկուն շատ աղուոր ժամանակ անցուցինք... բայց գիտցած եղիր, օճիգդ թող չեմ ի տար, այս օրերս իրիկուն մը նորէն միասին պիտի գանք... եթէ ո՛չ գիտցած ըլլաս հա՛, էրիկը Սամսոնէն բերել կուտամ։

Եւ Բերովբէ էֆէնտի այս սպառնալիքը ընելով՝ սկսաւ քահքահ խնդալ։

Տանը մէջ Երանիկ տակաւին չէր հանդարտած, մանաւանդ Ղուկաս էֆէնտիի խօսքերը ա՛լ աւելի գրգռած էին զինքը։ Կը տեսնար որ այդ մարդը հետզհետէ տարբեր վարմունք մը կ'ունենար իրեն հանդէպ, կատարեալ հոմանիի մը, հանրակինի մը տեղ դնելով զինքը ու այս բանը կը կատղեցնէր զի՛նքը։

Ուրիշ բան մը նոյնպէս անհանգիստ կ'ընէր զինքը։

Գիւղին մէջ սկսած էին կասկածոտ ակնքով մը նայիլ իրեն. հասկցած էին թէ այդ մարդը որ շաբաթը քանի մը իրիկուն կուգար մնալու, իր ամուսինը չէր։ Ու յետոյ, տանը մէջ եղած քէֆերը, երգերու ձայնը, տիրող շռայլութիւնը շատերուն ուշադրութիւնը գրաւած էին։

Քանի մը անգամ, փողոցը, երիտասարդներ, խօսք նետեր էին Երանիկին, աւելէն հեռացնելով, մինչեւ տան դիմացը եկեր էին որով Երանիկ շատ չէր համարձակեր տանէն դուրս ելլել և տանը մէջ փակուած կ'անցընէր ժամանակը։

Անշուշտ վայրկեան մը չպիտի հանդուրժէր այս կեանքին ու պիտի առնէր քալէր, եթէ նիւթական միջոցներ ունենար։ Նոյնիսկ յօժարակամ պիտի երթար Սամսոն, էրիկին քով, ուր տասը ոսկի ամսականով կրնար ապրիլ, սակայն ինք գիտէր որ այդ դրամը միմիայն էրիկէն բաժնելու համար կը տրուէր իրեն և թէ կրնար Ղուկաս էֆէնտի, իր ազդեցութեամբը, զայն գործէն հանել տալ։ Երանիկ չէր գիտեր բա՛ն իրականութիւնը, այսինքն թէ՝ իր էրիկը ամսականին մեծ մասին Ղուկաս էֆէնտիի կողմէ վճարուիլը։

(ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ)

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԻՌԼԱՆՏԱՑԻՆԵՐԸ

Նիւ-Եորքի Այրիշ Ուօրլտ թերթը յօդուած մը կը հրատարակէ որուն մէջ Իրլանտացիներու ասպիրակ յաղթանակի մասին իր կարծիքը կը յայտնէ։ Ակնարկութիւն կ'ընէ Պ. Լորտ Ճորճի յայտարարութիւններուն, որոնց համեմատ, ազատական կուսակցութիւնը խօսք տուած է Իրլանտայի ինքնավարութիւն շնորհել. յետոյ ակնարկութիւն կ'ընէ դարձեալ Պ. Ասքուիթի «վճռական և ոչ երկդիմի» խոստումներուն, ու կը շարունակէ. «Իրլանտա պիտի գտնէ իր ազատութիւնը։ Պ. Րէտմընտ իր ձեռքին մէջ առած է անգլիական մեծ կուսակցութիւններէն երկուքը. ան իր դիրքը պիտի պահէ մինչեւ որ անոնցմէ մէկէն Իրլանտայի ինքնավարութիւնը ձեռք անցնէ։ Տօլարներ ղրկեցէք անոր, մինչեւ որ իրլանտական խորհրդարանի մը պսակումը ըլլայ Իրլանտայի խորհրդարանական կուսակցութեան չքեղ գործը»։

ԱՆՆՇԱՆ ՑՈՒՑԱՆՔ
ՄԵԾ ՑԱՆՑԱՆՔԻ ՄԸ ՀԱՄԱՐ

Պօն քաղաքին ազնուապետական ընկերութիւններու պատկանող խումբ մը ուսանողներ, անէ տալով, դասաժամերու համար փորձած էին շոգեկառք մը գիծէն շեղեցնել։ Այս դէպքը կառքը դեկտ. 2ին պատճառեան դատարանին առջեւ հանուեցաւ։ Ուսանողներէն մէկը անպարտ արձակուեցաւ. ուրիշ մը 37ուկէս ֆր. տուգանքի դատապարտուեցաւ։ Գալով երրորդին՝ որ նոյն խել խոստովանած էր թէ գօնտիւքթէօռի մը վրայ յարձակում գործած էր, 62ուկէս ֆր. տուգանք տալով ազատեցաւ։

ԱՆԳԼԻԱ-ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Վիէնէր Ալկեմայնէ Զայթունկ լրագրին գրածին նայելով՝ մօտ օրէն անգլիական և գերմանական կառավարութիւնները կարծիքներու կարեւոր փոխանակութիւններ պիտի կատարեն։ Երկու կառավարութիւնները պարզապէս պիտի յայտնեն թէ իրենց միջեւ երբեք հակառակ շահեր գոյութիւն չունին, ըլլա՛յ անտեսական, ըլլա՛յ քաղաքական տեսակէտներով։ Պարսկաստանի խնդիրն ալ խօսակցութեան առարկայ պիտի ըլլայ։ Վերոյիշեալ թերթը կ'աւելցնէ թէ արդէն սկսուած այս բանակցութիւնները անգլիական Պարլամենտին ընտրութիւններէն ետքը աւելի կանոնաւորութեամբ պիտի կրնան առաջ տարուիլ։ Նոյն թերթը կ'ըսէ նաեւ թէ Ռուսիոյ և Անգլիոյ յարաբերութիւնները Պոտստամի տեսակցութենէն ի վեր աւելի պաղած են։ Պ. Սթօլիբինի կարծիքը այս է որ Ռուսիոյ քաղաքականութիւնը պէտք է իրեն առաջնորդ ընտրէ ռուսական շահերը, որոնք Գերմանիոյ շահերուն հակառակ չեն։

Պ. ՔԱՐՆԷԳԻԻ ԽԱՂԱՂԱՐԱՐ

Միլիոնատէր և խաղաղասէր ու մարդասէր Պ. Քարնէգի վերջերս խաղաղութեան տարածման նպաստող գործերուն համար 50 միլիոն ֆրանքի նուէր մը ըրաւ։ Այս նուէրը մասնաւոր յանձնաժողովի մը յանձնեց, որուն պաշտօնն է տարեկան 2 ուկէս միլիոնի հասոյթը յատկացնել պատերազմի ջնջման։ Յանձնաժողովին պատուակալ նախագահ ընտրուեցաւ Պ. Թաֆթ, իսկ նախագահ՝ Պ. Րութ որ Լահէյի Խաղաղութեան Ատեանին անդամ է։ Երբոր պատերազմը վերջնականապէս ջնջուի, այդ հասոյթը պիտի յատկացուի պատերազմէն ետքը մարդկութեան ամենէն աւելի վնաս պատճառող պատուհասներուն։ Պ. Քարնէգի կ'ըսէ. «Թէեւ այլեւս մեր նմանները չենք ուտեր, թէեւ բռնաւորի կալները մ'ալ չեն չարչարեր, թէեւ քաղաքներուն բնակիչները մէկիկ մէկիկ չենք մորթեր և սակայն դարձեալ պատերազմներու մէջ բազմաթիւներու նման զիրար կը սպաննենք։ Այս քսաներորդ դարուն մէջ, վայրի գազաններու՛ն միայն ներելի է ասիկա ընել։»

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ ՔՐԷՏԻ ՖՈՆՍԻԷ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1,000,000 Ֆլորին դրամագլխով

Ամբողջովին վճարուած

Սոյն ընկերութիւնը, 1904 տարւոյ 22 Թուակիր արք. հրամանագրով Ամսթէրտամի մէջ կազմուած, պարգեւաւոր պարտաթուղթեր շրջաբերութեան հանած է, որոնք խիստ նպաստաւոր և. պայմանով արժեթուղթեր են ու չափաւոր գին մը ունին։ Տարին վեց թիրաժ ունի։ Յառաջիկայ թիրաժը պիտի կատարուի 1911 յուն. 2/15ին։

Մեծ պարգեւ՝ **100,000** Ֆրանք

Երկրորդ պարգեւ՝ 10,000 Ֆրանք. ուրիշ 1998 թիւեր ալ զանազան գումարներ պարգեւ կը շահին։ Իւրաքանչիւր պարտաթուղթի գինն է 166 դրուշ 20 փարա, կանխիկ։ Գնումներու համար դիմել պէտք է Պ. Բ. Ատալի և ընկ.եան (Պրէտի Բօրիւլը Օթօման), Պէւչի Թիւնէլ խան, Կալաթա։ Անոնք որ գաւառներէն կ'ուզեն պարտաթուղթ գնել, պէտք է մամ-թուր ղրկեն կամ Պոլսոյ վրայ չէք մը քաշեն։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՔՈԼԵՐԱՆ
ԴԱՐՁԵԱԼ ԿԸ ՍԱՍՏԿԱՆԱՅ

Երեք ամիսէ ի վեր տոկալի համաճարակը ասեր կը գործէ մայրաքաղաքիս մէջ, և փոխանակ նուազելու, օրէ օր կը սաստկանայ։ Պայրամէն առաջ դէպքերը զգալապէս նուազած էին, և ահա շաբաթէ մը ի վեր, Պայրամի տօներուն առթիւ, վրդովիչ համեմատութեամբ կ'աւելնայ դէպքերուն թիւը, հակառակ ձեռք առնուած առողջապահիկ միջոցներուն։ Առողջապահական Խորհուրդը որոշած է ա՛լ աւելի խիստ հսկողութիւն կատարել վարակուած տուներու մէջ, Բայց ի՞նչ օգուտ որ ժողովուրդը միշտ նոյն դատապարտելի անտարբերութիւնը ցոյց կուտայ և կարեւորութիւն չընծայեր առողջապահական պատուէրներու։ Դեռ շատեր այս անմիտ համոզումը ունին թէ քոլերայի համաճարակ չկայ Պոլիս և թէ դարմանական բժիշկները թունաւոր դեղահատերով կը սպաննեն հիւանդները։ Այս առասպելը մեծագոյն պատճառն է համաճարակին տարածման, որ իր մահաբեր գործը կը շարունակէ անխափան։ Կարգ մը անձեր կարելի եղածին չափ կը ծածկեն քոլերայի դէպքերը, և այն ատեն միայն թաղապետութեան իմաց կուտան, երբ հիւանդը մեռնելու վրայ է և տունը ու նոյն իսկ թաղը քոլերայի մանրէներով վարակուած է, ինչպէս կը պատահի կարգ մը թաղերու մէջ, ուր դէպքերը կ'աւելնան օրէ օր։ Բնականաբար առողջապահիկ միջոցները անզօր կը մնան ժողովրդեան այս մեղապարտ անհոգութեան առջեւ։ Իրաւ է որ ժողովուրդը կը սարսափի առողջապահական շղթայէն, հականեխումներէն և խիստ քարանթինայէն, բայց պէտք է համակերպի բոլոր այդ պայմաններուն, ընդհանուրին բարիքին համար։ Ուրիշ միջոց չկայ համաճարակը արմատախիլ ընելու համար, որ ապահովական հանգամանք մը առած է թէ՛ անձ և թէ նիւթական կորուստներով քանի որ վաճառականութիւնը մեծապէս կը վնասուի և ապրուստը կը սղի։ Ամենէն աւելի վարակուած վայրերն են Պոլսոյ կողմի թաղերը և մասնաւորաբար Սամաթիա ուր բազմաթիւ դէպքեր կը պատահին։ Այդ պատճառաւ առողջապահական վարչութիւնը բացառիկ միջոցներ ձեռք առած է այդ թաղին մէջ։ Բոլոր տուները կը հականեխուին հոն և առողջապահական շղթայ մը հաստատուած է 25 ատրկան զինուորներու միջոցաւ։ Այդ ազդու միջոցները անշուշտ բարերար արդիւնք մը պիտի ունենան, բայց անհրաժեշտ է որ ժողովուրդն ալ օժանդակէ, ամէն նախազգուշական միջոցներ ձեռք առնելով համաճարակին դէմ։ Ժողովուրդը ալ և պէտք է թօթափէ իր մեղապարտ անտարբերութիւնը և անհոգութիւնը, որուն հետեւանքը շատ սուղի կրնայ նստիլ իրեն։ Վերջին զղջումը օգուտ չըներ երբ բանը բանէն անցած է։ Թշնամին ջախջախելու է այն ատեն, երբ ան շատ զօրացած չէ տակաւին։

⁂ Անցեալ օր, 24 ժամուան ընթացքին, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ 43 դէպք պատահեցան որոնց 13ը մահացու։ 16 հոգի ալ նախորդ վարակեալներէն մեռան։ Պէյքօզ՝ 1, Պէյլէրպէյ՝ 1, Գուզկունճուգ՝ 1, Հալըճըօղլու՝ 1, Թաշթաղալէ՝ 3, Խասը-Իսկելէսի՝ 1, Աքսէրայ՝ 2, Սիրքէճի՝ 1, Իւքի-եւի-Փաշա՝ 1, Պէշիկթաշ՝ 1, Ֆաթիհ՝ 1, Սուլուքուլէ՝ 1, Թօփգափու՝ 3, Չըֆթէ-Ֆուրուն՝ 1, Տէրպաշ-փաշա՝ 3, Խօճա-Քասըմ՝ 1, Տաւուտ-փաշա՝ 1, Սելամի Սուլթան՝ 1, Շէհիր Էմինիքի՝ 2, Գօճա-Մուսթաֆա-փաշա՝ 1, Սամաթիա՝ 1, Եէնի-Գաբու՝ 4, Գանթարճըլար՝ 1, Խասգիւղ՝ 1, Կիւլխանէի հիւանդանոցը՝ 2, Ալաճա-Իսկելէսի՝ 1, Ալա-Տօղանճը՝ 1, Գըզըլ-Չեշմէ՝ 2, Մէվլէվիխանէ-Գաբու՝ 1, Գալաթ՝ 1։

⁂ Դեկտ. 4էն 5, մայրաքաղաքիս զինուորներուն մէջ 6 դէպքեր պատահեցան, որոնց 2ը մահացու. Մալթեբէի հիւանդանոցը՝ 1, Կումիւշխանէի հիւանդանոցը՝ 2, որոնց 1ը մահացու, Կիւլխանէի հիւանդանոցը՝ 2. որոնց 1ը մահացու։ Նոյն թուականին, Սելանիկի զինուորներէն 3 հոգի և Տրապիզոնի զինուորներէն մէկ հոգի վարակուած են։

⁂ Քոլերայի դէմ միջոցներ ձեռք առնելու յատկացուած վերջին 10000 ոսկին ծախսուած ըլլալով, քաղաքապետութեան կողմէ առաջարկուած է նոր 10000 ոսկիի վարկ մը բանալ։

⁂ Շաբաթ օրը, Իւսկի-Շէհիր գացող կառախումբի մը մէջ քոլերայի դէպք մը պատահեցաւ։ Հայտար փաշայէն կառախումբ նստած թրքուհի մը կասկածելի ախտանշաններով հիւանդացաւ։ Թրքուհին Նիկոմիդիոյ կայարանը իջեցուեցաւ։ Միեւնոյն օրը քոլերայի դէպք մը պատահեցաւ Շիրքէթի 43 թիւ շոգենաւին մէջ, Պէյքօզի և Փաշա-Պաղչէի միջեւ։ Շոգենաւը կղզիացուեցաւ Պէյքօզի առջեւ։

⁂ Զարմանալի է որ մայրաքաղաքիս դպրոցները կը վերաբացուին հիմա այն միջոցին երբ քոլերայի դէպքերը կը շատնան։ Քաղաքապետութիւնը, որ առողջապահիկ խիստ միջոցներու կը դիմէ, ինչ ձեւով արտօնեց վարժարաններու վերաբացումը։ Մնաց որ, այդ բանը առ հաւանութիւն կը ներշնչէ ժողովուրդին թէ քոլերան թեթեւցած է, բան մը որ իրականութիւնն ըլլալէ հեռու է։

⁂ Պոլսոյ կողմը դատարանի քարտուղար Թէվֆիգ էֆ. իր պաշտօնատեղին մէջ քոլերայէ բռնուած էր։ Տունը փոխադրուելով քանի մը ժամ յետոյ մեռած է։ Անցեալ շաբաթ օր, միեւնոյն դրասենեակին պաշտօնեաներէն մէկը Հաքքը Իպրահիմ էֆ. հոն կ'երթայ գործի համար։ Պարապ սենեակ մը մտնելով հոն կը նստի։ Բայց լսելով որ քոլերայէ բռնուած պաշտօնէային սենեակն է ան, կը նուաղի իսկոյն։ Դրասենեակին մէջ գտնուող պաշտօնեաները կարծելով որ քոլերայի նոր դէպք մը պատահած է, կ'իջեն կը դիմեն։ Գալով Իպրահիմ էֆ.ի, տունը կը փոխադրուի ան։ Բժիշկները կը յայտարարեն թէ բուռն յուզման մը հետեւանքով նուաղած էր Իպրահիմ էֆ.։

⁂ Զանազան աղբիւրներու ջուրերը քննուելով՝ հաստատուած է որ քոլերայի սովորական վիպրիօն կը պարունակեն անոնք։

⁂ Առողջապահական Խորհուրդը իր շաբաթ օրուան նիստին մէջ այս որոշումները տուաւ.— Ամէն երկրի վիճակագրութիւններ ցոյց կուտան թէ տօնական օրերու մէջ համաճարակները կը սաստկանան։ Մայրաքաղաքիս մէջ ալ այդ ճշմարտութիւնը հաստատուեցաւ։ Քոլերան, որ նուազելու վրայ էր, սաստկացաւ Պայրամի տօներուն հետ։ Ապահովաբար այդ մասին չենք կրնար պատասխանատու բռնել ոչ Ներքին գործոց նախարարը և ոչ ալ քաղաքապետութիւնը, որ վայրկեան մը չեն դադրած առողջապահիկ միջոցներ ձեռք առնելէ։ Անոնք ի՞նչ կրնային ընել մայրաքաղաքի ժողովրդեան անհոգութեան դէմ։ Արդարեւ հակառակ եղած ազդարարութեանց, մինչեւ հիմա կասկածելի դէպքերը կը ծածկեն, վախնալով որ թաղապետութեան իմաց տան, խիստ քարանթինայի մը կ'ենթարկուին։ Հետեւաբար հարկ կ'ըլլայ մտնել կարգ մը թաղերու տները, որոնք համաճարակին բոյներ դարձած են, եւ տուները քննելու և հականեխելու համար։ Շաբաթ օրը թաղապետին նախագահութեամբ գումարուած Առողջապահական Խորհուրդը որոշեց համաճարակի բոյն եղող կարգ մը վարակուած թաղերը հականեխել։ Թաղապետը այս առթիւ խորհրդակցութեան հրաւիրած էր նաեւ առողջապահական վարչութեան բժիշկները, Պերայի և Սկիւտարի կառավարիչները։ Այդ գումարման մէջ բարեփոխուեցաւ այն կանոնագիրը, որուն համաձայն, համաճարակի ատեն կարգ մը իրաւասութիւններ տրուած են ամէն կառավարչի, բժիշկի, ոստիկան-զինուորի։ Այդ բարեփոխուած կանոնագիրը վաւերացուելէ յետոյ թերթերուն մէջ պիտի հրատարակուի և տպագրուելէ յետոյ, քաղաքին պատերուն վրայ պիտի փակցուի։ Ասկէ զատ, Առողջապահական Խորհուրդը որոշեց համաճարակի ճշմարիտ բոյն դարձած Եէտիգուլէի և Սամաթիոյ թաղերուն տուները մտնել և ամէն ինչ հականեխել, բան մը որ արդէն կատարուած է։ Այդ երկու գիւղերուն կասկածելի ջուրերը կտրուած են։ Կը յուսանք թէ այդ խիստ տնօրինութեանց շնորհիւ, Ներքին գործոց Նախարարին նախաձեռնութեամբը ի գործ դրուած համաճարակը պիտի նուազի և քիչ ատենէն պիտի անհետանայ։

ՔԻՐԷՔԻ ԴԷՊՔԸ

Թուրք թերթերուն առաջած տեղեկութիւններուն համաձայն, կացութիւնը բարւոքած է Քէրէքի մէջ։ Կառախումբերու երթեւեկը մինչեւ Մաան՝ ապահովուած է։ Պահեստիներ զէնքի տակ կոչուած են։

⁂ Պաշտօնական հեռագիր մը այս մանրամասնութիւնները կը հաղորդէ Քէրէքի դէպքին վրայ.— Հեռագրական գիծը մինչեւ Քաթրանա անվնաս մնացած է։ Ճէֆիզէի կայարանին պաշտօնեան բռնուած է, ինչպէս նաեւ 100 մեթր հեռաւորութիւն ունեցող երեք կամուրջներ քանդուած են, երկաթէ չորս ձողերու ալ պտուտակը հանուած է։ Առժամեայ կամուրջ մը հաստատուած է՛ մինչեւ կայարան հաղորդակցութիւնները ապահովելու համար։ Այդ կայարանը մասամբ այրած և հեռագրական գործին ալ քանդուած է։ Մեքենավար մը և ջրհանագործ մը խողխողուած են։ Ընդհարում մը առաջ եկած է Մաանէն հասած զինուորներուն և Պէտէվիներուն միջեւ։ Զինուորներ հոն կեցուած են Մաանի քովերը։ Մաանի բժիշկ Ալի էֆ. դանակի հարուածներով սպաննուած է։ Վայրագները 60 մեթր տեղ քանդած են երկաթուղին։ Հեռագրական հաղորդակցութիւնները խզուած և օգնական զինուորները հասած չըլլալով, կարելի չէ եղած յառաջխաղացութիւն մը ընել. ուստի Քաթրանա քաշուած են։ Ճամբուն երկայնքը գտնուած ութը վիրաւոր պաշտօնեաներ Հայֆայի հիւանդանոցը փոխադրուած են։

ՍԱՀՄԱՆԱԳԼԽԻ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

Թուրք-պուլկար սահմանագլխին վրայ նոր միջադէպ մը ծագած է։ Թուրք լրագիրներու գրածին նայելով, անցեալ ուրբաթ օր, Մամերէի (Մուսթաֆա-փաշայի շրջանակին մէջ) մօտ պուլկար սահմանապահ զինուորները թուրք զինուոր մը սպաննած և պուլկարական հողին վրայ տարած են դիակը։ Այդ դէպքին հետեւանքով, ընդհարում մը առաջ եկած է թուրք և պուլկար զինուորներուն միջեւ։ Կռուին մասնակցած են նաեւ պուլկար գիւղացիներ։ Յետոյ համաձայնութիւն մը գոյանալով օսմ. և պուլկար սպաներուն միջեւ, հրացանաձգութիւնը դադրած է։ Կռուին մասնակցող զինուորները ուրիշ տեղ փոխադրուած են։

⁂ Հեռագրական գործակալութիւն մը սապէս կը պատմէ այդ միջադէպը. «Դեկտ. 3ին, թուրք զինուոր մը պուլկար սահմանագլուխը անցնելով, կրակ բացած է Մեմքօվօ կոյանին վրայ, Հարմանլը գաւառին մէջ։ Պուլկարները պատասխանելով սպաննած են զինուորը։ Անոր վրայ, հրացանաձգութիւն մը սկսած և ամբողջ օրը տեւած է։ Պուլկարները կորուստ չունին։ Թուրք զինուորներուն կորուստը յայտնի չէ»։

⁂ Գոսովայի կուսակալութեան կողմէ քաշուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ վերջին օրերս նոր միջադէպեր պատահած են Թուրքիոյ և Գարատաղի սահմանագլուխին վրայ։ Պայրամէն քանի մը օր առաջ, Թուզիէն Ալպանացիներ, որոնք Գարատաղ խոյս տուած էին, սահմանագլուխը անցած են քանի մը Գարատաղցիներու հետ։ Ընդհարում մը առաջ եկած է և երկու Ալպանացիներ սպաննուած են։ Պայրամի առաջին օրը, թուրք պահակազօրք մը Երզանիքէի կողմը քննական պտոյտ մը կատարած ատեն յարձակում կրած է դարանակալ Գարատաղցիներու կողմէ։ Օսմ. զինուոր մը ծանրապէս վիրաւորուած է։ Կռիւ մըն ալ տեղի ունեցած է Բլասիթեթիայի գաւառակին մէջ, Գարատաղցիներու և օսմ. զինուորներու միջեւ։ Ալպանացիներէն երկու հոգի սպաննուած են։ Յաջորդ օրը, Գարատաղցիները ալպանացի գիւղացիներու վրայ յարձակելով կին մը սպաննած են։ Վերջապէս ուրիշ ընդհարման մը մէջ, որ Գարատաղցիները օսմ. հողը արշաւելու հետեւանքով առաջ եկած է, երկու Գարատաղցիներ սպաննուած են։

ԴԱՀԼԻՃԻՆ ԴԻՐՔԸ

Թուրքերէն թերթերը նախարարական տագնապի զրոյցները կը հերքեն։ Սապահ կ'ըսէ թէ անհիմն է այն լուրը, որուն համաձայն, նախարարներէ ոմանք պիտի հրաժարեցուէին հարցապնդումի միջոցաւ։ Այդ թերթը կ'աւելցնէ թէ Հագգը փաշայի դահլիճը անփոփոխ պիտի մնայ։ Հաւանական է որ Խալիլ պէյ Իզմիրէ դարձին, Մ. և Ց. կուսակցութիւնը վերջնական խորհրդակցութիւն պիտի կատարէ դահլիճի մասին։ Թանին ալ հերքելով նախարարական տագնապի լուրերը, կ'ըսէ թէ մէկ քանի նախարարներու հեռացումը հարցապնդումի միջոցաւ տեղի պիտի ունենայ։ Սակայն Մ. և Ց. կուսակցութիւնը ո և է որոշում չէ տուած փոփոխելիք նախարարներու մասին։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Օսմ. նաւատորմի ծառայութեան մէջ գտնուող քանի մը անգլիացի սպաներու պաշտօնավարութեան պայմանագրութիւնը լրացած ըլլալով, այլեւս չպիտի նորոգուի անոնց։

⁂ Ֆիրիք-Գիւլիւնց զրահաւորը և երկու թորփիլանաւեր Կարմիր ծով պիտի ղրկուին, Եէմէնի ծովեզերքին վրայ հսկողութիւն կատարելու համար։

ՕՍՄ. ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Ֆիննէնցել Նիւզ անցեալ օր ծանուցած էր թէ Ֆրանսայի և Թուրքիոյ միջեւ բանակցութիւնները պիտի վերսկսին, փոխառութիւն մը կնքելու համար։ Մէօքէր կ'իմանայ թէ 2 միլիոն օսմ. ոսկիի փոխառութիւն մը պիտի կնքուի, ճամբաներ շինելու համար, որուն ձեռնարկուած է արդէն։

ԱԼՊԱՆԻԱ

Պէրաթէն Ներքին գործոց նախարարութեան քաշուած հեռագիր մը կը յայտնէ թէ ապստամբները դաշտերուն վարչական գործերուն կը խառնուին։

ԵՊԱՐՔՈՍԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Կառավարութիւնը պաշտօնապէս կը հերքէ [illegible] կուսակցութեան օրկան Մուտաֆաայի հրատարակած այն լուրը թէ Եպարքոսը Եւրոպա կատարած վերջին ուղեւորութեան առթիւ 1000 ոսկի ծախք ըրած է։

ԿԱՅՍ. ՈՒՆԿՆԴՐՈՒԹԻՒՆ

Կայս. իշխան Սէյֆէտտին էֆ., առջի օր, պալատ երթալով, Սուլթանին ներկայացաւ և իր հիւանդութեան միջոցին ցոյց տրուած հոգածութեան համար շնորհակալութիւն յայտնեց։ Նոյնպէս, առջի օր, Սուլթանին կողմէ ունկնդրութեան ընդունուեցան Գոնիայի միւֆթին և օսմ. նաւատորմին վերին հրամանատար ծովակալ Ուիլլեամս փաշա։

ԽՄԲԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Պատերազմական Ատեանի հրամանով, [illegible] կուսակցութեան օրկանին՝ Մուտաֆաայի խմբագրապետ Ռեֆիք Պէյ, Ֆէրիտ պէյ և խմբագիր Սալիհ պէյ ձերբակալուեցան իրենց թերթին մէջ հրատարակուած յօդուածի մը համար։

ԻՍՄԱՅԻԼ ՔԷՄԱԼ ՊԷՅ

Պաթումէն կը հեռագրեն թէ Արկիրօքասթրոյի երեսփոխան Ազիզ փաշա Պոլիս գալու առթիւ այդ քաղաքէն անցած ատեն, օրագրողներու յայտարարած է թէ Պէրաթի երեսփոխան Իսմայիլ Քէմալ պէյ մօտերս Պոլիս պիտի գայ։ Ազիզ փաշա հերքած է Իսմայիլ Քէմալ պէյի վրայ շրջող տարաձայնութիւնները։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՕՐԻՆԱԳԻԾԸ

Ելմտական յանձնաժողովը կը քննէ տասանորդի նոր օրինագիծը, որ անցեալ տարի պատրաստուած օրինագիծին վրայ հիմնուած է։ Սակայն անցեալ տարուանը, 300 յօդուածներէ բաղկացած ըլլալուն, անգործադրելի մնացած էր։ Նոր շինուածքը 60 յօդուած միայն կը պարունակէ։

⁂ Ելմտական նախարարութիւնը զինուորական նուազուրդներու վրայ նոր օրինագիծ մը պատրաստած է։

ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՕՐԷՆՔԸ

Պետական Խորհուրդը քննութիւն կը կատարէ տպագրական օրէնքի մասին։ Այդ մասին պատրաստուած տեղեկագրին վրայ Նախարարաց Խորհուրդը իր առջի օրուան նիստին մէջ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԵԷՄԷՆԻ ՄԷՋ

Պատերազմական նախարարութեան խորհրդական Ֆուատ փաշա Սթամպուլի պաշտօնաթերթերէն մէկուն յայտարարած է թէ չափազանցուած են Եէմէնի կացութեան մասին շրջող զրոյցները։ Կառավարութիւնը զինուոր չէ ղրկած Եէմէն, որովհետեւ [illegible] գաղափար մը չունի Եէմէնի վիճակին վրայ։ Ֆուատ փաշա դիտել տուած է թէ պէտք չէ մեծ կարեւորութիւն ընծայել շրջող զրոյցներուն։ Սանայի երեսփոխաններն ալ յայտարարած են թէ Եէմէնի կացութեան մասին տեղեկութիւն չունին։

⁂ Թանին ալ կը հերքէ Եէմէնի կացութեան վրայ շրջող զրոյցները, որ անգլիական թերթերու կողմէ հրատարակուած էին։

⁂ Նախարարաց Խորհուրդը առջի օրուան գումարումին մէջ խորհրդակցեցաւ Եէմէնի կացութեան վրայ։

ՀՐՈՍԱԽՈՒՄԲԵՐԸ

Սկիւպէն դեկտ. 3 թուով կը հեռագրեն թէ Քոչանայի Բէլէւա գիւղին մէջ ընդհարում մը պատահած է պուլկար հրոսախումբի մը և օսմ. զինուորներու միջեւ։ Երեք զինուորներ սպաննուած և երկու ուրիշներ ծանր վիրաւորուած են։ Պուլկարներու կորուստները յայտնի չեն։ Ուրիշ ընդհարում մը պատահած է Ֆիլիբէլի կողմը, Իշթիպ գաւառակին մէջ։

⁂ Միխայիլ Զաջոֆի պուլկար հրոսախումբը, նոյեմբեր 27ին, Իշթիպի և Քրաթովայի միջեւ, ընդհարում ունեցած է թուրք հրոսախումբի մը հետ, որուն հետ կը գտնուէին զինուորական ջոկատ մը և ոստիկան-զինուորներու խումբ մը։ Պուլկարները երկու կողմէ յարձակում կըրած են։ Կռիւը մինչեւ գիշեր տեւած է։ Զաջոֆ և իր արբանեակներէն մէկը սպաննուած են։ Թուրքերուն կորուստն է 10 հոգի, որոնց 3ը հրոսակ և 7ը զինուոր։

⁂ Զրոյց կը շրջի թէ Քրաթովայի մէջ պուլկարական թաղ մը կրակի տրուած է, ուր Պատերազմական Ատեանը կը գումարուէր։ Մանրամասնութիւնները կը պակսին։

ՃԱՒԻՏ ՊԷՅ

Ելմտական նախարար Ճաւիտ պէյ, որ Պայրամի առթիւ Իզմիր գացած էր, երէկ օր մայրաքաղաք վերադարձաւ շոգենաւով։ Կառավարական պաշտօնատարներ և Մ. և Ց. կուսակցութեան անդամներ բարի գալուստ մաղթելու գացած էին։

ԿԱՇԻԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Սուլթանը ասկէ առաջ փափաք յայտնած էր մասնակցելու այն ծախքերուն, որոնք կը կատարուին Պէյքօզի կաշիի զինուորական գործարանին մէջ բարեփոխումներ ներմուծելու համար և որոնց համար մէկ միլիոն դրշ.ի գումար մը անհրաժեշտ է։ Սուլթանը առաջին վճարումը ըրած է, որ 150,000 դրշ.ի կը հասնի։ Այդ գործարանին համար մեքենաներ յանձնարարուած են Եւրոպա։ Մինչեւ յառաջիկայ մարտ բոլոր բարեփոխումները պիտի աւարտին։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ՀՐԴԵՀ.— Շաբաթ իրիկուն Գասըմփաշա հրդեհ ծագելով՝ խրճիթ մը այրեցաւ։ Հոն բնակող Հասան անուն մարդ մը բոցերուն մէջ մնալով այրեցաւ։

ԴՐԱՄԱՐԿՂԻ ԽՈՐՏԱԿԻՉՆԵՐԸ.— Վերջերս դրամարկղի խորտակումով կատարուած գողութիւնները յաճախադէպ կը դառնան։ Ու ոստիկանութիւնը չի կրնար անոնց հետքը գտնել։ Շաբաթ գիշեր գողեր մտնելով Պերա Թիւնէլի մօտ հաստատուած առեւտրատան մը խանութը, դրամարկղը կոտրած և հոն գտնուած 65 ոսկիի գումար մը և 800 ոսկիի արժէքով զանազան թանկագին առարկաներ կողոպտած են։

ԲՈՑԵՐՈՒՆ ՄԷՋ [illegible].— Եէնի գիւղ, Շահնշահ Պաշի, Թուրք սպասուհի մը կրակարան կը վառէր, երբ բոցեր բռնկելով բռնկեցաւ անոր շրջազգեստը։ Խեղճ սպասուհին այրեցաւ։

ԿՐՕՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ.— Գուզկունճուգի մէջ հրեայ աղջիկ մը [illegible] կրօնը ընդունած է, չերքեզի մը հետ ամուսնանալու համար։

ՉԱԹԱԼ ԽԱՆԻ ԽՈՒԶԱՐԿՈՒԹԻՒՆԸ.— Երէկ առաւօտ շատ մը ոստիկաններ ու ոստիկան-զինուորներ Պոլսոյ Չաթալ խանը գացին և զայն շրջապատեցին, բռնելով որ լուր տրուած է որ նկուղներուն մէջ տինամիթ կայ պահուած և ատոր համար խուզարկութիւն պիտի կատարէին։ Ոստիկանները նախ մտան և խուզարկեցին Թուրքերու, Հայերու և Յոյներու սենեակները. նոյնպէս այն սենեակները, ուր ընտանիքներ կը բնակին։ Այս վերջինները յուզման մատնուեցան, իրողութենէն անտեղեակ ըլլալնուն։ Խուզարկութիւնը արդիւնք մը չունեցաւ, քանի որ երկու ատրճանակ և դանակ մը միայն գտնուեցան։ Ոստիկանները ու ոստիկան-զինուորներ յետոյ մեկնեցան։ Նոյն խանը բնակող արհեստաւորները պիտի բողոքեն այդ խուզարկութեան դէմ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՒՈՒՐ ՊԱՏՇԱՃԻ

Ուրախալի է որ Գաթր-Գիւղի միթինկը, փոխանակ ոեւէ խռովութեան տեղի տալու, կիրակնօրեայ հաճոյալի ժամանց մը եղած է հետաքրքիրներու երկսեռ բազմութեան մը համար։

Կազմակերպած ցոյցին ընդհանուր նկարագիրը «ի նպաստ» եղած էր ո՛չ «ընդդէմ» և ատոր համար անշուշտ կարգապահութիւնն ալ չէ խանգարուած։

Իրա՛ւ է որ պահ մը մէկ քանի տաքգլուխներ «ի մա՜հ, ի մա՜հ» անիմաստ աղաղակը արձակած են, բայց այդ եղերական բացագանչութիւնները արձագանգ չեն գտներ և աւելի «կեցցէ»ները գործ տեսեր են։

Վերջապէս վեր ի վերոյ դատելով ցոյցը եւրոպական ձեւ մը առած է, Միթինկէն վերջը ցուցարարները, ըստ ընդունուած սովորութեան, գացեր են օրուան հերոսին՝ Դուրեան Սրբազանի տան առջեւ, ստիպեր են որ պատուհան ելլէ ու քանի մը խօսք ըսէ, յետոյ տրուած կարգախօսին վրայ ցրուեր են հանդարտիկ։

Այս ամէնը չա՛տ աղուոր, չա՛տ տպաւորիչ և չա՛տ ալ ոգեւորիչ անշուշտ, բայց մեզի քայլ մը չյառաջցներ դէպի կնճիռին լուծումը և խնդիրը կը մնայ հոն ուր էր ատկէ առաջ, երբ տակաւին միթինկները չէին սկսած զանազան թաղերու մէջ։

Այսպէս ուրեմն միթինկը, ըստ իս, քիչ մը կը նմանի պարսիկներու ծախած «քէլէմէն հէլվասի»ին, համով հոտով, գունաւէտ, ակնահաճոյ բան մը որ սակայն փոր չկշտացներ։

Այդ հաւաքոյթներուն մէջ վատնուած պերճախօսութիւնը, թափուած քրտինքը, համոզելու ջանքը լաւագոյն և աւելի դրական արդիւնք մը չպի՞տի տար միթէ, եթէ տարբեր ճամբու մը մէջ գործածուէր։

Դուրեան Սրբազանի բնակարանին մէջ, Մայր Դիւանի խորհրդակցութեան պահուն, սանկ անցողակի խօսքեր մը դարձած էին Աջակողմեան և Ձախակողմեան կուսակցութիւններու միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացնելու մասին, ի՞նչ եղաւ այս գեղեցիկ խորհուրդը։

Ըստ իս, պինդ կառչելու էր այդ փրկութեան լաստին. գուցէ միակը այս թնճուկէն ազատելու համար։ Եւ սակայն, ափսո՜ս, երկու կուսակցութիւններու քով ալ մեծ խանդավառութիւն մը չտեսնուիր խնդիրը համաձայնութեամբ մը լուծելու մասին։ Ու նոյնիսկ Դուրեան Սրբազան այդ մասին լոկ տարտամ կամեցողութիւններ արտայայտելով կը գոհանայ և չուզեր վճռական քայլ մը առնել թէեւ այդ ճամբուն մէջ գեղեցիկ գործ մը կրնար կատարել, ինչ որ դէպի իրեն պիտի վերադարձնէր, իրմէ պաղած սէրերը։

Միթէ հա՞րկ է բոլորովին յուսահատիլ այդպիսի համաձայնութեան եզր մը գտնելէ։ Ես այդպէս յուսահատ չեմ։

Պիտի գտնանք պէտք է, գտնանք ու հարկին հո՛ն պիտի գանք, որովհետեւ այդ է միակ փրկարար միջոցը։

Միթինկը փոր չկշտացներ՝ համաձայնութեան նայինք։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՄՈՒՇԻ ՀԱՅ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ

Մուշէն Պատրիարքարան հասած նամակի մը մէջ տեղեկութիւն կը տրուի թէ Մուշի մէջ գտնուած 600 հայ զինուորներու 80ը մեռած են երկու ամսուան շրջանին մէջ, իսկ այժմ ալ զանազան հիւանդանոցներու մէջ կը դարմանուին 80է աւելի զինուորներ։ Պատրիարքարանի կողմէ հեռագրով տեղեկութիւն ուզուեցաւ այս մասին։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ ԵՒ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԸ

Ս. Պատրիարքը Պայրամի առիթով շնորհաւորական քարտեր ղրկած էր նախարարներուն և պետական պաշտօնատարներու։ Նախարարները իրենց քարտերով շնորհակալութիւն յայտնած են Ս. Պատրիարքին։

ԾՆՆԴԵԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆՆԵՐԸ

Դատական նախարարութիւնը թեզքէրէով մը կը յանձնարարէ Պատրիարքարանի որպէս զի իր կողմէ տրուած ծննդեան վկայականներէն հիմակուընէն քիչ դրամ առնուի։

ԶԱՐԻՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Ուսուցիչ Զարեհ Ծննդեան տարեդարձին առթիւ երէկ պատր. փոխանորդ Ղեւոնդ Ծ. Վ. Դուրեան շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ գերդաստանին։

ՔԱԶՕՍՐԱՆԻ ՔՀՆ.Ի ՄԱՍԻՆ

Գորազինլիւլէէն Տ. Սահակ աստուածաբանութեամբ հեռագրով մը կը յայտնուի թէ իրենք քով են Պոյաջիտի Տ. Ներսէս քհնյ. Բօղոսեանէն։

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Իզմիրի Առաջնորդ Իսճէեան Ծ. Վրդ. այցելութեան գացած է նիւթական նախարար Ճավիտ պէյի, որ իջեւանած է Քրէմէր Բալասը և անոր բացակայութեան թողած է իր այցաքարտը։

*** Եփեսոսի Մետրապոլիտի փոխանորդը այցելած է առաջնորդ հօր և ամուսնական խնդիրներու վրայ խորհրդակցութիւն մը ունեցած է Իսճէեան վրդ.ի հետ։

«ԻԳՏԱՄ»Ի

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ - ՏՆՕՐԷՆԸ

Ուրախութեամբ կը լսենք թէ ծանօթ փաստաբան և հրապարակագիր Աստուր էֆ. Տէր-Մաթէոսեան պատասխանատու տնօրէն կարգուած է մեր յարգելի պաշտօնակից Իգտամ թերթին։ Տէր-Մաթէոսեան էֆ. բաւական ժամանակէ ի վեր պաշտօնի կոչուած է Թուրքերէն այդ կարեւոր թերթին խմբագրութեան մէջ, ուր առաջ խմբագրի պաշտօն կը վարէր մեծ ձեռնհասութեամբ և հմտալից ու շահեկան յօդուածներով կը զարդարէր Թուրքերէն այդ կարեւոր թերթին առաջին էջը։ Այս առթիւ մեր խնդակցութիւնը կը յայտնենք Իգտամի նոր պատասխանատու-տնօրէն՝ Տէր-Մաթէոսեան էֆ.ի։

«ԿԱՊՈՒՏԻԿ»

Հրատարակ ելած է Միր ֆրանսերէն գրագիտուհիին «Կապուտիկ» վէպը Տիկ. Ազատի Մ. Սալաշպաեանի գեղեցիկ թարգմանութեամբ։ Հեղինակուհին ծանօթ է իբրեւ նուրբ ու փափուկ գրիչ մը, իսկ թարգմանիչը՝ արդէն ինքզինքը գնահատել տուած է իր սիրուն ու հմայիչ բանաստեղծութիւններովը։ Գեղեցիկ յառաջաբան մը գրած է Գ. Ռուբէն Զարդարեան։ Կեդրոնատեղին է Շամիր տպարան, Ղալաթիա։ Գինը 3 դրշ։

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՏՕՔԹ. ՆԻԿՈՂՈՍ ԷՖԷՆՏԻ ԷՍՄԷՐԵԱՆԻ

Ցորդանքի, համակրանքի միահամուռ անկեղծ ցոյց մը եղաւ երէկ Տօքթ. Նիկողոս էֆ. Էսմէրեանի յուղարկաւորութիւնը Գում-Գաբուի Ս. Թագաւոր եկեղեցիին մէջ. Հայ և օտարազգի ընտրեալ հոծ բազմութիւն մը լեցուած էր տաճարը և մեծամասնութիւնը տեղ չգտնելով՝ դուրսը կը մնար։ Մայրաքաղաքիս գրեթէ բոլոր բժիշկները եկած էին հրաժեշտի ողջոյնը տալու իրենց տաղանդաւոր պաշտօնակցին։ Ամէն ոք յուզուած էր, շատեր՝ մանաւանդ այն բժիշկին ճարտար խնամքները վայլած կանայք, աղքատիկ դասու երախտաւորներ՝ կ'արտասուէին լայն։ Տաճարը համակ լուսազարդուած էր, ծաղկեպսակներով ծածկուած էր դագաղը։ Բժշկական համալսարանի Հայ ուսանողութեան կողմէ պատգամաւորութիւն մը եկած էր։ Յուղարկաւորութեան հանդէսին կը նախագահէր Բերայի քարոզիչ Տ. Հմայեակ Սրբազան որ շրջապատուած էր եպիսկոպոսներէ, վարդապետներէ և բազմաթիւ քահանաներէ։ Պատր. Փոխանորդը եկած էր ի դիմաց Ս. Պատրիարքին։ Մուսիկական արարողութիւններէն վերջ, Դրմաքեան Սրբազան յուզիչ դամբանական մը խօսեցաւ, ի վեր հանելով մեծանուն բժիշկին առաքինութիւնները, ներկայացուց հանգուցեալը՝ մեծագոյն վարպետ մը իր արուեստին մէջ, դրուատեց անոր ողջախոհութիւնը, խնդիր՝ երբ զարմանալէ զատ մէկ մէկ նուէրով ալ ճամբու դնել։ Ցանկաց Տօքթ. Էսմէրեանի Հայ ազգին և բժշկական դասուն կրած մեծ կորուստը ողբալով երկնային հանգիստ մաղթեց։ Թափօր կազմելով դագաղը փոխադրուեցաւ եկեղեցիին բակը, դագաղին չորս կողմը ու ծոպերը կը կրէին հանգուցեալին պաշտօնակիցներէն ոմանք և այլ ակնառու անձնաւորութիւններ։ Եկեղեցիին բակը, ի դիմաց բժշկական համալսարանի Հայ ուսանողութեան Գ. Ոսկան խօսք արտասանեց դամբանական մը որ փղձկեցուց բոլոր ներկաները։ Հայ բժշկական դասուն մէջ այնքան հեղինակաւոր դէմքի մը այս անժամանակ կորուստը ողբաց, շեշտելով ազնիւ բժիշկին արժանիքները։ Ներկաներն յետոյ իրենց վշտակցութիւնները յայտնեցին հանգուցեալին պարագաներուն։ Դագաղը ապա առաջնորդուելով փոխադրուեցաւ գերեզմանատունը, ուր Տօքթ. Էսմէրեան էֆ.ի մարմինը ամփոփուեցաւ ընտանեկան դամբարանին մէջ, ներկաներուն արցունքին և փղձկումին մէջ։

* * *

Այրի Տիկին Զարուհի Ն. Էսմէրեան և զաւակը, ինչպէս նաև պարագաները իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք հաճեցան անձամբ կամ նամակով իրենց ցաւակցութիւնները յայտնել ողբացեալ

ՏՕՔԹ. ՆԻԿՈՂՈՍ ԷՍՄԷՐԵԱՆԻ

ցաւալի մահուան առթիւ։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Գ. ՆՍՏԱՇՐՋԱՆ 15ՐԴ ՆԻՍՏ

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՕՐԻՆԱԳՐՔԻՆ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՅՕԴՈՒԱԾՆԵՐԸ

Օսմ. Երեսփ. Ժողովը երէկ նիստ գումարեց ժամը 11ին, նախագահութեամբ Ահմէտ Րիզա պէյի։ Նախորդ նիստի ատենագրութեան ընթերցումէն յետոյ, ալպանացի երեսփոխան Հասան պէյ, առաջարկեց նախագահին որ «Թէշվիգը սէնայի»ի օրինագիծը շուտով քննուի յանձնաժողովին կողմէ, իբրեւ կարեւոր օրէնքներէն մէկը այս երկրին։ Նախագահը ինքն ալ համամիտ գտնուելով հանդերձ, խնդրեց նաև յանձնաժողովի անդամներէն որ փութացնեն։ Յանձնաժողովին կողմէ Համբարձում էֆ. Պօյաճեան յայտարարեց թէ արդէն աւարտելու մօտ է և քանի մը օրէն պիտի ներկայացնեն ժողովին։

Ժողովը յետոյ անցաւ քաղաքային դատավարութեան օրինագրքին (ուսուլը մուհաքէմաթը հուգուգիյէ) յաւելուածական յօդուածներուն վիճաբանութեան, որուն արդէն մինչեւ 10րդ յօդուածը քննուած և ընդունուած էին։ 11րդ յօդուածը կարդացուեցաւ։

Այդ յօդուածը կը տրամադրէր որ դատախազ մը եթէ դատավարութեան նիստէն առաջ իր փաստաթուղթերը չի ներկայացնէ դատարան, դատավարութեան նիստէն ետք դատարանը իրաւունք ունենայ մերժելու զանոնք, բացի այն պարագայէն երբ փաստաթուղթերուն չներկայացուիլը բանաւոր պատճառի մը վրայ կրթնի։

Իսմայիլ պէյ (Կիւմիւլճինէ).— Եթէ այս յօդուածը ընդունինք «թէֆթ դաւա»ն ամբողջութեան կը դատապարտենք և դատախազին հակառակորդ կողմը զրկած կ'ըլլանք իր պաշտպանութեան իրաւունքէն։ Մանաւանդ որ հեռաւոր գաւառներու մէջ կարող փաստաբաններ չկան և անոնց մասնակցութեան կամ օգնութեան հետեւանքով իրաւունքը պիտի կորսուի, ուստի կ'առաջարկեմ որ այս յօդուածը ջնջուի։

Մ. Արիֆ.— Այս յօդուածին տրամադրութիւնը կարգ մը խաբէական միջոցներու դէմ արգելք մըն է։

Սրատը պէյ առաջարկեց այս յօդուածին մէջ փոփոխութիւն մը կատարել հետեւեալ ձեւով, «այս յօդուածը այն ատեն գործադրելի պիտի ըլլայ երբ դատը փաստաբաններու յանձնուած է. որպէսզի ժողովուրդը չստիպուի միշտ դիմել փաստաբաններուն»։ Եւ առաջարկեց որ այս յօդուածը «էնճիւմէն»ին ղրկուի այս կերպով սրբագրուելու համար։

Գազմիրի խօսեցաւ դրուած յօդուածին ի նպաստ, նոյնպէս և Նէսիմ Մազլիահ էֆ.։

Արթաս էֆ. առաջարկեց որ դատախազը միայն տուգանուած ըլլայ իր փաստաթուղթերը առաջուընէ ցոյց տալու, իսկ հակառակ կողմը արտօնուած ըլլայ իր փաստաթուղթերը ուզած ատեն բերելու դատարան։

Վէհպի էֆ.— Այս յօդուածով դատարանի քարտուղար մը դատաւորներէ աւելի իրաւասութիւն կ'ունենայ, որովհետեւ եթէ մէկը քարտուղարին առջեւ «վկայ չունիմ» ըսէ եւ դատարանին առջեւ «ունիմ» ըսէ դատարանը չպիտի կրնայ այս վկան լսել։ Ասիկա մեր օրինագրքին բոլորովին հակառակ է։ Տգէտ գիւղացիները չեն կրնար այս օրէնքին նրբութիւնները հասկնալ։ Մենք չենք կրնար ամէն տեղ փաստաբաններու բանակցութեան ենթարկել։ Կամ այս յօդուածը վերցնելու է և կամ ուրիշ յօդուած մը դնելով պէտք է ըսել որ դատարանը ամէն ատեն կ'ընդունի երկու կողմէ ներկայացուած փաստաթուղթերը։

Ապտուլլահ Ազմի էֆ. ևս անօգուտ գտաւ և առաջարկեց ջնջել։

Մամօրուլը Ահմէտ Մահիր էֆ.ները ի նպաստ յօդուածին խօսեցան։ Հասան Ֆէհմի էֆ. երկրին վնասակար նկատելով այս յօդուածը անոր ջնջումը պահանջեց։

Դատական նախարարը պաշտպանեց յօդուածը որմէ ետք դէմ խօսեցան Ապտուլ Համիտ Զէօհրապի և Մուսթաֆա Ասըմ էֆ.ները։ Խորհրդակցութիւնները բաւական նկատուելով, նախագահը քուէի դրաւ 11րդ յօդուածը որ ջնջուեցաւ մեծամասնութեամբ։

Այս միջոցին Ապտուլլահ Ազմի էֆ. որ այդ յօդուածը ջնջելուն ամենէն աւելի փափաքողներէն մէկն էր, երբ տեսաւ թէ նախագահը չուզեր անմիջապէս ծանուցանել քուէարկութեան արդիւնքը— ուրկէ կ'երեւէր թէ ջնջուիլը ուզողները մեծամասնութիւն էին— յարձակեցաւ Ահմէտ Րիզա պէյի վրայ, բարձրաձայն պոռալով թէ կողմնակցութիւն կ'ընէ։ Նախագահը տակաւին իր անկողմնակալութիւնը ցոյց տալու համար, անմիջապէս յայտարարեց թէ քուէարկութեան արդիւնքը ի նպաստ 11րդ յօդուածը ջնջել ուզողներուն է, ուրկէ վերջ ետ առնել տուաւ նաև «թարաֆկիրութիւն» բառը։

Կէս օրուան դադարէն վերջ նիստը բացուեցաւ ժամը 3ին։

Նախագահը ծանուցանելով Գորայի երեսփոխան Զիւէէ բէյ Ահմէտ փաշայի մահը, ժողովը յոտնկայս իր ցաւակցութիւնը յայտնեց և պաշտօն յանձնեց նախագահին որ հանգուցեալին ընտանիքին ևս ցաւակցութիւն յայտնուի։

Կարդացուեցան պիւտճէի յանձնաժողովին կողմէ վերադարձուած մէկ քանի թեզքէրէներ որոնցմով կառավարութիւնը յաւելուածական վարկեր կ'ուզէր։ Առաջինով՝ զինուորական հանդերձանքի թոշակի անտուկի բացին համար 41 803,297 դրշ. կ'ուզուէր, օրակարգ անցուեցաւ։ Երկրորդով՝ քաղաքային հանդերձանքի թոշակի անտուկի բացին համար 12 միլիոն դրշ. կ'ուզուէր, նոյնպէս օրակարգ անցուեցաւ։ Իսկ աւազակախումբեր հետապնդելու համար կառավարութիւնը առժամապէս 3,810,000 դրշ. կ'ուզէր և էնճիւմէնն ալ իր համամտութիւնը յայտնած էր։

Ներքին գործոց նախարար Թալաթ պէյ բեմ ելլելով, ըսաւ թէ փոխանակ օրակարգ անցնելու, պէտք է անմիջապէս ժողովը ընդունի, քանի որ երկրին մէկ քանի մասերուն մէջ երեւան ելած աւազակախումբերը պէտք է հետապնդել և այդ բանը առանց դրամի չկրնար ըլլալ. ժողովը անմիջապէս ընդունեց։

Էսատ փաշա (Տրաճ) գրով մը վեց շաբթուան արձակուրդ կը խնդրէր։ Թէեւ մէկ քանի ժողովականներ ընդդիմացան ասոր, նկատելով որ Էսատ փաշա իր պատճառները ցոյց չի տար, բայց ժողովը մեծամասնութեամբ տուաւ խնդրուած արտօնութիւնը։

Ժողովը շարունակեց քաղաքային օրինագրքի յաւելուածական յօդուածներուն վիճաբանութիւնը։ Թէեւ Կիւմիւլճինէյի Իսմայիլ պէյը դարձեալ պնդեց որ 12րդ յօդուածն ալ ջնջուի, քանի որ կապ ունի 11րդ յօդուածին հետ, բայց ժողովը մերժեց. միայն պզտիկ փոփոխութեան մը համար ղրկուեցաւ դատական յանձնաժողովին։

Յաջորդաբար ընդունուեցան 13էն մինչեւ 26րդ յօդուածները, ուրկէ վերջ Նախագահը փակեց նիստը ժամը 4ին։

Այսօր ընդհ. նիստ չկայ։

*** Սինոպի երեսփոխան Տօքթ. Րիզա Նուր պէյ որ Երեսփ. ժողովի բացուելէն ի վեր ներկայ չէր գտնուեր նիստերուն, երէկ առաջին անգամ ըլլալով ներկայ գտնուեցաւ։

ԳՈՒՍԱՐ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Նոյ. 6/19Դեկտ.

Օսմ. միացեալ բացուեցաւ	ղրշ.	100—35½
» վար գին		100—33
» » բարձր գին		101—
» » գոցուեցաւ		100—38½
Ռուս. Երկ. բացուեցաւ	ֆր.	220—62
» » վար գին	»	220—
» » բարձր գին	»	221—50
» գոցուեցաւ	»	220—75
Կ. Պոլսոյ Թրամուէյ	»	13—85
» Ժուիսանս	»	8—70
Օսմ. Ապահ. ընկ.	Լ. Օ.	4—872
Շիրքէթի Խայրիյէ	»	49—
» » Օսման.	»	1—07
Գրէտի Ֆոնս. Էժիբթ. հին	Ֆր.	333—
» » » նոր	»	270—50
Թրամվայ	»	58—50
Ջարթրէդ	»	39—50
Կ. Պոլսոյ քարիզ	»	440—
Պանք. Օթթօմ.	Լ. Օ.	18—75
Օսմ. ծխախոտի ընկ.	»	16—35
Ցախինթոլ քարբէթ	»	14—55

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՔՈԼԵՐԱՆ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Երէկ 24 ժամուան ընթացքին, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ 38 դէպքեր պատահեցան, որոնց 17 մահացու։ Նախորդ վարակեալներէն 9 հոգի մեռան։ Կեդր. բանտ՝ 3, Անկելանոցը՝ 2, Թահթագալէ՝ 1, Թաղապետական Զ. Շրջանակը՝ 1, Ախըր-փաշա՝ 1, Անասնաբուժական վարժարանը՝ 1, Այվան-Սէրայ՝ 1, Սոֆթա-Սինան՝ 1, Պօսթանճը-Պաշը՝ 1, Սամաթիա՝ 5, Լութֆի փաշա՝ 1, Մուրատ փաշա՝ 1, Գոճա Մուսթաֆա Փաշա՝ 3, Գասապ Իլեաս՝ 2, Օտապաշը՝ 1, Կիւլհանէի հիւանդանոցը՝ 7, Թիւթիւն-կէօմրիւք՝ 1, Խասըր իսկէլէսի՝ 1, Մոլլա-Շէլա-Ֆէրհատ՝ 1, Եուսուֆ Փաշա՝ 1, Քիւրքճի-Պաշի՝ 1, Թաթավլա՝ 1. սեպտեմբեր 13էն մինչեւ հիմա 1074 հոգի վարակուած և 621 հոգի մեռած են։

ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ ՓԱԿՈՒԱԾ

Մայրաքաղաքիս վարժարանները դեռ նոր վերաբացուած, երէկ դարձեալ փակուեցան ձեռնհաս իշխանութեան կողմէ, քոլերայի համաճարակը սաստկանալուն հետեւանքով։

ՄԱՀՄՈՒՏ ՇԷՎՔԷԹ ՓԱՇԱՅԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

Պուլկարական լրագիրները կ'ըսեն թէ պատերազմական նախարար Մահմուտ Շէվքէթ փաշա կարգ մը միջոցներ ձեռք կ'առնէ Մակեդոնիոյ և Ալպանիոյ մէջ զինուորական ուժը զօրացնելու համար։ Կ'ըսուի թէ Մահմուտ Շէվքէթ փաշայի ծրագրին արդիւնքն են ձեռք առնուած զինուորական միջոցները։

ԵԷՄԷՆԻ ՄԷՋ

Իմամ Եահեա Եէմէնի ցեղերը հրաւիրած է կառավարութեան դէմ ապստամբելու։ Կ'ըսուի թէ Իմամ Եահեա ապստամբութեան դրօշը պատճառաւ պարզած է որ կառավարութիւնը ամաթոլակներ յանկացուցած է զանազան ցեղապետներու։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Հաւաստի աղբիւրէ առնուած տեղեկութեանց համաձայն, Թուրքեւպարսիկ սահմանագլխին վրայ տիրող կացութեան պատճառաւ, օսմ. կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առած է Պարսկաստանի մէջ Թրքական շահերը պաշտպանելու համար։

ԱԼՊԱՆԻԱ

Եւրոպական թերթերը կ'ըսեն թէ ալպանիացի պետերէն Կօչանեց մեծապէս գրգռած է Ալպանիացիներու միտքերը։ Կարգ մը Ալպանիացիներ Գարատաղ և Սերպիա խոյս տուած են։ Զրոյց կը շրջի թէ Ալպանիոյ մէջ յեղափոխական շարժում մը մօտալուտ է։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Պոլսէն իտալական թերթերուն ղրկուած հեռագրի մը համաձայն, արտաքին գործոց նախարար Րիֆաթ փաշա յայտարարած է թէ Թուրքեւհելլէն յարաբերութիւնները բարւոքելու վրայ են։

ՊԱՀՐԻՑԷ ՄԻՍԱՐԻՖԱԹ ՏԱՑԻՐԻՍԻ
ՊԻՐԻՆՃԻ ՇԻՐՔԷՍԻՆՏԷՆ

4100 քիլօ քաշար բէնիրի

Թէճրահէյի ամիրէ իչիւն պիր սէնէ զարֆընտա լիւզիւմի օլան պալէատ մըգտարը մուահարրէր քաշար բէնիրի միւպաայաասը խաս իտարէ թալիպ օլանլար շէրայիթի անլամագ իւզրէ ... մէզ իւզրէ հիւգմէ օ նիսպէթինտէ թէէ միւնաթ աքչէլէրինի միւսթահսարէն պահ բէյէ մէաարիֆաթ տայիրէսի պիրինճի շիւպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 4 քանունը էվվէլ 326

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հետեւեալ նոր հրատարակուած գիրքերը 100էն 30 զեղչով կը ծախուին լրագիրներու գործակատար Ն. Զարէթ Այճեանի քով, Պապ-Ալի ճատտէսի թիւ 40։

Եւրոպէ Սասուն՝ գին 30) հեղ.՝ Սմբատ
Բանաէ Բ-նա՝ » 30) Բիւրատ
Բառն Տօրրվերը՝ » 30
Գողոնիքըն Կ. Պոլիս» 7½
Անին ծախուեցաւ՝ » 6
Զէյթունցի վրդ.՝ » 2

Գրավաճառներու համար առանց թղթատարական ծախքի։ Նոր կը հրատարակուի Թիպարար, յեղափոխական և իրական պատմութիւն մը. 36 պրակ ընդհանուր գործին բաժանորդագրութիւնն է 10 դրշ։ Այս գիրքերը կրնաք գնել լրագրավաճառներէն։ 50-6

ՄԵՊՏԱԻ ՍԷՆԱԻ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ
ԳԱՍԱՊՃԱՏԷ ՀԱՄՏԻ
ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Պոլիս, Սուլթան Պայազիտ
Օզնըլար-Պաշի, թիւ 25

Սոյն գործատան մէջ կը նորոգուին նիքէլէ, ոսկիէ, արծաթէ առարկաներ, և վէրնիկազօծման, կալվանօբլասթիի յատուկ գործեր կը պատրաստուին մեծ խնամքով։ Մետաղէ հինցած ամէն կարգի առարկաներ, ինչպէս սեղանի և թէյի սպասներ, ժամացոյցներ և արհեստաւորներու վերաբերեալ կարգ մը առարկաներ այնքան խնամքով և ճարտարութեամբ կը նորոգուին որ տեսնողը կը կարծէ թէ անոնք գործարանէն դեռ նոր դուրս ելած են։ Թէ՛ ոսկերիչներուն և թէ ուրիշ արհեստաւորներու և թէ նոյնպէս ընտանիքներուն կը յանձնարարենք անգամ մը այցելել սոյն համբաւաւոր գործատունը, անձամբ համոզուելու համար։ 3

ՔՈՒՐԹԷՍԻ ԵՂԲԱՐՑ
ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ
ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
4, Բերա, Թիւնէլի դիմաց, 4

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՀԱՒՈՐՈՒՄ. ՃԱՇԱՐԱՀԻ ՆՆՋԱՍԵՆԵԱԿԻ ԵՒ ՀԻՒՐԱՍՐԱՀԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ ԵՒ ԱԹՈՌՆԵՐ
Կարասի գնելէ առաջ, մեր վաճառատունը այցելեցէք։ Գիները խիստ չափաւոր եւ անմրցելի են։ Այցելութիւն մը կը բաւէ համոզուելու համար։ 52—8

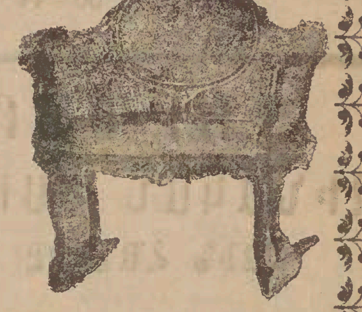

ԽՐԱՏ ՄԸ ՄԱՅՐԵՐՈՒՆ
Եթէ կ'ուզէք որ ձեր զաւակները առողջ եւ առոյգ ըլլան, անոնց կերցուցէք
ՆԷՍԹԼԷԻ ՖԱՐԻՆ ԼԱՔԹԷՆ
(ԿԱԹՈՎ ԱԼԻՒՐԸ)
որ 40 տարիէ ի վեր ամեն երկիրներու մէջ բժշկական կաճառներէն կը յանձնարարուի
ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ԱԼԻՒՐԸ
Կը ծախուի բոլոր դեղագործներու և դեղավաճառներու քով

ԲԱՐԻԶԻԱՆԱ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ Ռ. ՎԻՇԻՆԻ ԸՆԿ.

Ֆրանսի, այդ օրամիտ, հանճարեղ և եզական մարդը, Պարիզի ու Իզօլա եղբայր մրցակիցը, որուն ներկայութիւնը Սահմանադրութեան շնորհիւ կը վայլենք. Ծնունդի զարթօնքին առթիւ կը պատրաստէ հրաշալի ճաշացուցակ մը արտակարգ թօմպօլա մը, Ծնունդի գեղեցիկ ծառ մը և ուրիշ շատ մը անակնկալներ Ծնունդը զուարթօրէն անցնելու համար։ Հրաւիրեալներուն թիւը սահմանափակ ըլլալուն, կը խնդրուի կարելի եղածին չափ շուտ գնել տոմսակները։ Բարիզիանա միակ հաստատութիւնն է ուր Բերացիները կրնան սքանչելապէս զուարճանալ մինչեւ առաւօտ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Տը. ՊՈԼ ՏԸ ՐԷՆՅԱ
ԿԱՆԱՑԻ ՎԱՏԱՍԵՐՈՒՄ
Զինկատիպ պատկերներով
Թարգմ.՝ Ա. Գ. Ա.

Բովանդակութիւն.— Յառաջաբան.— Ներածութիւն.— Կինը՝ Հնութեան մէջ.— Կինը՝ Հ. գեղջկական քաղաքակրթութեան մէջ.— Կինը՝ Փ. քր-Ասիոյ մէջ.— Կինը՝ Եգիպտոսի մէջ.— Կինը՝ Իսրայելացւոց մէջ.— Կինը՝ Յունաստանի մէջ.— Կինը՝ Հռովմէական շրջանին մէջ.— Կինը՝ Միջին Դարու, Իսլամութեան և Վերածնութեան մէջ.— Արդի կնոջ թանձրապաշտութիւնն ու սարփամոլութիւնը։

Կանանց իրական բարքերուն սոյն հետազօտեալ և մանրազննին ուսումնասիրութեան վաճառման կեդրոնատեղին է ՓԱԼԱՊԱՇԵԱՆ Տպարան-Գրատունը, Պոլիս, Մեծ Նոր Խան, վերի յարկ, թիւ 55։ Կը գտնուի նաև միւս գրավաճառներուն քով։ Գինն՝ 10 դրուշ։

ՏՕՔԹՕՐ
ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱՉՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի Բժշկական Համալսարանի Ականաբուժական Կլինիքին մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած և ԳԷՆՁՎԷՆԻ հիւանդանոցին մէջ իբրեւ ակնաբոյժ երկար փորձառութիւն ստացած, մեծ խնամքով կը դարմանէ աչքի ամէն հիւանդութիւններ։ Շիլերը (շաշի) կը շտկէ առանց գործողութեան և ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած Բրօֆ. Ժավալի գործիքով կարճատեսներու և հեռատեսներու յատուկ և փայլուն ցուցնող ակնոցներ կուտայ, ափրօդիտեան ախտէն առաջ եկած աչքի հիւանդութիւնները՝ երակներուն մէջ նոր դեղ մը ներարկելով արմատապէս կը դարմանէ, և առանց ցաւ պատճառելու կը կատարէ Յաքառաքիի (քէրաթ) և աչքի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործողութիւն, տեսողութենէ զուրկ և աձև աչքերուն տեղ բնականին յար և նման արուեստական աչքեր կը զետեղէ։ Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէսօր. Պաղչէ-Գաբու, Համիտիէ Սէպիլին դիմաց Իւբիւնեան դեղարանը կէսօրէն վերջ Բերա, Շիշլի Ճամբայ, Ռէյլենական հիւպատոսարանին դիմաց 91 թիւ դարմանատունը։ Ուրբաթ օրեր նոյն դեղարանը. իսկ երեքշաբթի օրեր ցերեկին վերջը իր տունը դիմող հիւանդները ձրիաբար կը դարմանէ։ 50—7

ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
ԾԾԴԱՑԱՒՆԵՐՈՒ ԴԷՄ
ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲՈՒԺՈՒՄ
ՔՕՋՕՏԻՆ ՄԻՐՊՏԵԱՆ

Այս անվրիպելի և ազդու դեղը, որ դուրսէն կը գործածուի, արմատապէս կը բուժէ հին և նոր յօդացաւերը, յօդատապը, կաթուածը, զատկերի ցաւը, կողացաւերը և ամէն տեսակ ջղացաւութիւնները։ Այդ կարգի հիւանդները կրնան բուժուիլ այս դեղին շնորհիւ, պայմանաւ որ կանոնաւորապէս և յարատեւութեամբ գործածուի անի։ Բոլոր գլխաւոր դեղագործներուն քով կը ծախուի։ 2—10

ՁԵՆԻԹ

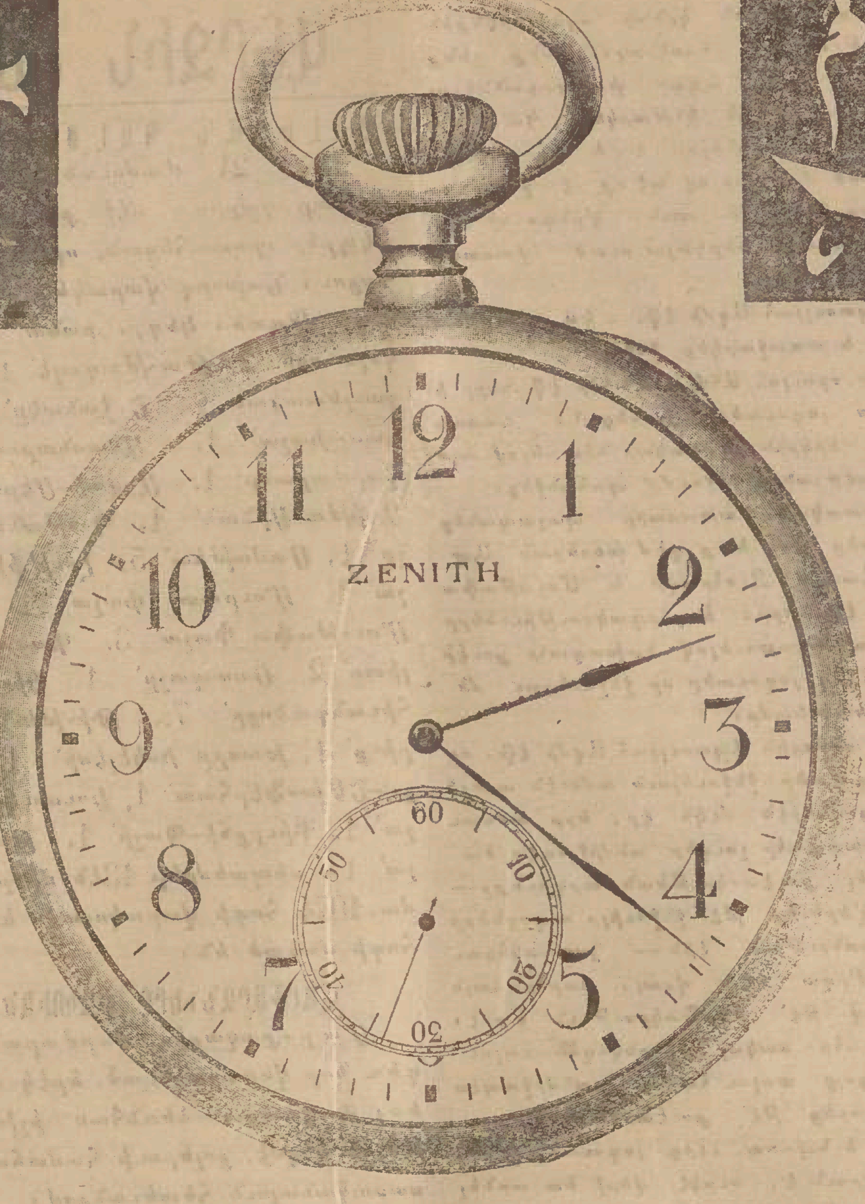

Տիեզերապէս ճանչցուած իբր լաւագոյն ժամացոյցը եւ պաշտօնապէս ընդունուած հետեւեալ վարչութիւններէն։

Անատոլուի օսմանեան երկաթուղիներու ընկերութիւն
Շիրքէթը Խայրիյէ
Օսմանեան ոստիկան զօրաց վարչութիւն
Իտալիոյ պետական երկաթուղիները
Ռուսական երկաթուղիները
Յունական երկաթուղիները

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ ՓԱՐԻԶԻ 1900Ի ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԷՆ

ԱՐՏԱՔՈՅ ՄՐՑՄԱՆ, ԱՆԴԱՄ ԺԻՒՐԻԻ, ՄԻԼԱՆԻ 1906Ի ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

Նէօշաթէլի (Զուիցերիա) դիտարանին 1909ի պետական մրցման մէջ ճշդութեան այնպիսի աստիճանի մը հասած է, որուն և ոչ մէկ ժամացոյց հասած էր մինչեւ այն տեն։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՆԻՔԷԼ, ԵՒ ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ

Կը ծախուի հետեւեալ վաճառատուններըը

Գ. ՍԱՐԳԻՍՕՖ ԵՒ ԸՆԿ.	Ժ. ԲԱԼՈՒՔՃԱ	ԵՓՐԵՄԵԱՆ
Ճէյալ պէյ խան	Պէրա եւ Պաղչէ-Գաբու	Մեծ-Շուկայ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Զէնիթ ժամացոյցներու գործարանն արդէն 40 տարիէ ի վեր համբաւանօք է Թուրքիոյ մէջ իր Սարգիսօֆ ժամացոյցներով, որոնցմէ, իրենց առաջնակարգ յատկութեանց շնորհիւ, մօտաւորապէս 1 միլիոն ծախուած են ցարդ Թուրքիոյ ամէն կողմերը, մանաւանդ բանակին մէջ, առանց երբեք ամենափոքր գանգատի մը տեղի տալու։

50—44

ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԶԵՆԻԹ ԺԱՄԱՑՈՅՑԻ ՀԵՏ ՊԱՀԱՆՋԵԼ ՏԱՍՆԸՀԻՆԳ ՏԱՐՈՒԱՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ՝ ԸՍՏ ՕՐԻՆԻ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ ՎԱՃԱՌՈՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

ՔԱՂՈՒԱԾ
ՆԷՕՇԱԹԷԼԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ՈՐՈՇՄՆԱԳՐԷՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՆԷՕՇԱԹԷԼԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՆԱՀԱՆԳԻՆ

Նկատողութեան առնելով 1905 Մայիս 23ի կանոնագիրը, որ կը վերաբերի նահանգային աստղագիտական դիտարանին մէջ քրոնոմէթրներու և բանտիլներու քննութեան, ինչպէս նաև տարեկան մրցման մէջ լաւագոյն հանդիսացող քրոնոմէթրներու և բանտիլներու յատկացուած մրցանակներու բաշխման.

Նկատողութեան առնելով նաև նահանգային դիտարանի տնօրէնին տեղեկագիրը, որու կցուած են 1908 տարւոյ մէջ քննութեան ենթարկուած քրոնոմէթրներու գնացքին ցուցակները և վիճակացոյցները։

Լսելով նաև ճարտարարուեստի և երկրագործութեան բաժնի տնօրէնին բացատրութիւնները,

ԿԸ ՎՃՌԷ

Կանոնագրին սահմանած մրցանակները սա կերպով բաժնել 1908ի շրջանին համար.

Ա. Գործարանատէրերու յատկացուած մրցանակներ գրպանի եւ ճաւու լաւագոյն վեց քրոնոմէթրներու համար սերիի մրցանակ։

Ա. ԿԱՐԳ	Թիւ դասակարգութեան
Ա. Պ. Պ. Ժ. Ֆավրը-Ժագօ և Ընկ. Գործարան Զէնիթ ժամացոյցներու, ի Լօքլ	22,8
Բ. Պիւհրէ, ի Լօքլ	22,5
Բ. Տիթիշայմ, Շօ տը Ֆօն	22,1
Բ. Տ. Նարտէն, ի Լօքլ	19,2
Գործարան Լոնժինի, ի Սէնթ-Իմիէ	14,2

Ի դիմաց Պետական Խորհրդոյ

Դիւանադպիր՝ ԲԷՐՐԷՆ   Նախագահ ՏՈՔԹ. ԲԷԹԹԱՎԷԼ

ԳՈՐԳԵՐ
ԶԻՆԱԿԱՆ ՓՍԻԱԹ
(ՔԻՆ ՀԱՍԻՐԸ)

ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՎԵՐՄԱԿՆԵՐ
ԹԻՒԼԵՐ ԵՒ ՍԹՕՐՆԵՐ

ՄՈՒՇԱՄՊԱ, ԼԻՆՕԼԷՕՄ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԾՈՊԵՐ (ՍԱՉԱՔ) ՊԱՏԻ ՆԿԱՐԷՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼԱԶԱՐՕ ՖՐԱՆՔՕ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

Պէրա, Չիչակ ճամբայ, Խասած Անատոլի,— Կալաթա, Եէնի ճամի, 14, Թիւնէլի կից,—Պոլիս, Ֆինճանճըլար, 33, 35, 37

21—36

ԻՒՆԻՕՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ
Ի ՓԱՐԻԶ
1828-1829

1828
L'UNION
DE PARIS

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
Ի ՓԱՐԻԶ
9, ԲԼԱՍ ՎԱՆՏՕՄ, 9

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ

Դրամագլուխ և պահեստ	329 Միլիոն Ֆրանք
1906ին վճարուած ապահովագինք	30 » »
Մինչեւ 1906ի վերջը հատուցեալ վնասք	430 » »

Ինչպէս այս թուանշաններէն կ'երեւի, Ընկերութեան դրամագլուխն ու պահեստը գումարն է 329 **ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ** որ հսկայ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻՒՆԻՕՆի ապահովագրելոց։

Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակացոյց. Դիւրամատոյց պայմաններ՝ ու համեմատ կերպով տալի ԳԵՐԱԶԱՆՑ զոր ո՛և է Ընկերութեան պայմանները Ապահովագրութեան ամէն ձեւերը ամէնէն աժան գիներով, օրինակի համար ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ, ԽԱՌՆ, ԴՐԱՄՕԺԻՏԻ, Եւն. Եւն.

Ընկերութեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ԳԱՅՍԷՐԼԵԱՆ
Պետ ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Քէօթիւքճի Օղլու Խանը։

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ԼԱՕ ՔԱՐ

Էնտ Ճէնէրալ Ինշըրանս Քօրբօրէյշըն Լիմիթըտ
Անգլիական ապահովագրական ընկ.

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկերութեան Կեդրոնատեղին. 4 Սէն Բօլս Չըրչեարտ Լընտըն

Դրամագլուխ	Անգլ. Ոսկի	350,000
Պահեստի դրամ	» »	122,781
Տարեկան հասոյթ	» »	367,876

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՐԲԻՈՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ
Օսմանեան կայսերական պանքա
Կալաթա-Պոլիս

Ընկերութիւնը Թուրքիոյ մէջ ապահովագրական ո՛և է ընկերութեան յարած ըլլալով, բացառիկ դիրքի մէջ է և կրնայ ամէն վտանգ ապահովագրել. Հետեւաբար շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու վրայ հրդեհի դէմ ապահովագրութիւններու զանազան ընկերութիւններու գիներէն ԶԳԱԼԱՊԷՍ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ կ'ապահովագրէ։ Վնասներու վճարումը տեղի կունենայ ՏԵՂՒՈՅՆ ՎՐԱՅ ամենամեծ առատաձեռնութեամբ և արագութեամբ։

ՃՕՐՃ ՉԻՉՆԸԼ ԷՆՏ ՍԸՆՍ ՔՕ. ԼԹՏ.
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՔ
ԿԱԼԱԹԱ ԱՑԱԼԷԹ ԽԱՆ ԹԻՒ 12-16 Կ. ՊՈԼԻՍ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.

ԶԳՈՒՇԱՑԷՔ ԿԵՂԾԻՔՆԵՐԷՆ

ՍԻՆԿԷՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ
ԽԻՍՏ ՀԱՍՏԱՏՈՒՆ ՇԻՆՈՒԱԾ ԵՒ ԱՄԵՆԱԳԵՂԵՑԻԿ ՆԻԹԵՂԷՆ

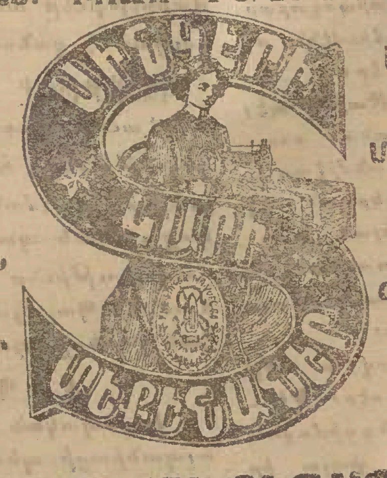

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ
[illegible] ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԵՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

[illegible]

ՍԻՆԿԷՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղեր:

Պէրա, Թ. 348, Մեծ-փողոց: Կալաթա, Սինկէր խան և Գարաքէօյ Թ. 129: Պոլիս, Սուլթան Պայազիտ, Սուլթան Համամ և Ֆաթիհ Հաֆըզ-փաշա Թ. 64: Սկիւտար, Չարշը-Պոյը Թ. 15: Գատըքէօյ, Մուվագգըթհանէ փողոց: Մագրիքէօյ, Երկաթուղիի հրապարակը: Պալաթ, Քէօփրի-Պաշը փողոց Թ. 113: Պէշիկթաշ, Շիրքէթի Նաւամատոյցին դիմացը: Պանկալթի, Թրամվայ կայարան Թ. 57:

Տնօրինութիւն Արեւելքի համար: Կ. Պոլիս Պէրա Մեծ փողոց 343

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ
(ԷՄՆԻԷԹ ՍԱՆՏԸՂԸ)
1284 ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Օսմ. կառավարութեան երաշխաւորութեան ներքեւ կը գտնուի եւ երկրագործութեան պանքան վարկ բացած է Պոլիս Ճէյալ Օղլու փողոց, իր սեփական շէնքին մէջ

Հետեւեալ պայմաններով դրամ կ'ընդունի եւ փոխատուութիւն կ'ընէ։

Դրամ ընդունելու պայմաններ.—

Մէկ տարի եւ աւելի պայմանաժամով աւանդ ձգուած դրամներու համար տարին հարիւրին հինգ տոկոս։

Վեց ամսուան պայմանաժամով ձգուած դրամներուն համար տարին հարիւրին 4 ուկէս։

Առանց պայմանաժամի, ընթացիկ հաշուով, պահելու ուզուած ատեն դրամը առնելու պարագային, տարին հարիւրին 4 տոկոս կը վճարէ։

Առանց պայմանաժամի կ'ընդունուի մէկ քառորդ ոսկիէն սկսեալ մինչեւ 500 ոսկի։

Փոխատուութեան պայմաններ.—

Գոհարեղէններու, ոսկի ու արծաթ առարկաներու և արժեթուղթերու փոխարէն տարեկան հարիւրին ութը տոկոսով դրամ փոխ կուտայ։

Ապահովութեան Սնտուկը ներքին շահերուն ծառայող հաստատութիւն մըն է եւ իր գործառնութեանց մէջ ժողովուրդեան շահերը կը փնտռէ։ Թէ երկրին եւ թէ ժողովուրդեան շահերուն նպաստաւոր է Ապահովութեան Սնտուկը նախընտրել քան թէ օտար հաստատութեանց հետ գործ ընել։

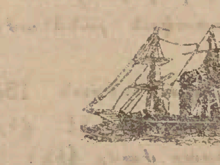

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

Իմէրէթի, *Նոյ. 22ին, Մարսիլիայէն հոս կը ժամանէ։*
Ֆրիժի, *Նոյ. 29ին, Սեւ ծովէն։*
Մինկրէլի, *Դեկտ. 6ին, Մարսիլիայէն։*
Իմէրէթի, » *13ին, Սեւ ծովէն։*
Ֆրիժի, » *20ին, Մարսիլիայէն։*

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Նոյ. 23ին, Դշ. իրիկուն, ժամը 4ին, Իմէրէթի շոգենաւը, Նաւապետ Բէքու, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում, Նովօրօսիսք։

Նոյ. 30ին, Դշ., առաւօտ ժամը 11ին, Ֆրիժի շոգենաւը, Նաւապետ Միթրէսէյ, դէպի Մուտանիա և Մարսիլիա։

Դեկտ. 7ին, Դշ. իրիկուան ժամը 4ին, Մինկրէլի շոգենաւը, Նաւապետ Գալվիէա, դէպի Սամսոն։

Դեկտ. 14ին, Դշ. առաւօտեան ժամը 11ին, Իմէրէթի շոգենաւը, Նաւապետ Բէքու, դէպի Մուտանիա և Մարսիլիա։

Դեկտ. 21ին, Դշ. իրիկուն, ժամ 4ին, Ֆրիժի շոգենաւը, Նաւապետ Միթրէսէյ, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովօրօսիսք։

Փ. ՈՒՐՊՈՒԼ

BANQUE D'ATHENES
ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ
(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)

ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
50,000,000 Ֆրանք
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
9,275,000 Ֆրանք

Կեդրոնատեղի՝ Աթէնք

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զագազիկ, Լիմասօլ (Կիպրոս), Սելանիկ, Գավալա, Իզմիր, Գանտիէ, Սէրէզ, Սամսոն, Տրապիզոն, Քրետ, Խանիա, Պիրէյոն, Բաթրաս, Վօլօ, Շիրա, Գալամաթա, Թրիփոլիցա, Լարիսա, Հանիա, Կանտիա, Րէթիմնօ (Կրետէ)։

Հեռագրական հասցէն՝ ԱԹԷՆՕՊԼԷՍ

Աթէնքի պանքան կը զբաղի դրամատանց վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. փոխատուութիւն ապրանքներու և արժեթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու զեղչում, առնելիքի գանձում, վարկագրերու շրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաշուընթացք։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժեթուղթեր.— *Սակարանական հրամաններու գործադրութիւն մեր ու եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժեթուղթերու պահպանութիւն՝ աննշան վարձքի մը փոխարէն. Զեղչ և գանձում ամէն կարգի կտրօններու։*

Աւանդ.— *Աթէնքի պանքան դրամական աւանդ կ'ընդունի, տարին 3% (հարիւրին երեք) տոկոս վճարելով։*

Խնայողութեան սնտուկ.— *Աթէնքի պանքան՝ փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար,* խնայողութեան սնտուկի *պաշտօն մը կազմակերպած է, որով %ին 4 տոկոս կուտայ դրամական աւանդներու։*

Ապահովական ճիւղ.— *Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Տէյիրմէն խանի (Պոլիս, Եէմիշ-Իսկէլէսի) մէջ, նաւամատոյցին մօտ, իր մթերանոցը կ'ընդունի շատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յաճախորդներու ապրանքներուն պահպանութիւնը, թէ՛ իբր աւանդ և թէ իբր երաշխաւորութիւն իր ըրած փոխատուութեանց։ Աթէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։*

Ընդհ. Տնօրէն
Ք. ՄԱՉԱՍ

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Պէրա, Չիչակ ճամբայ, Թագսիմի Ֆրանս. հիւանդանոցին մօտ 52 թիւ աբարդման։

ՏՕՔԹ. ԱՐԱՄ ՈՒՆՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ ՈՒ ԿՈԿՈՐԴԻ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Փարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ երկարատեւութեան ու ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած ծաֆ օդի, ռինոսքոբիի, պրոնքոսքոբիի, էզօֆակօսքոբիի ու ամենէն նորագոյն մեթոտներով մեծ յաջողութեամբ կը դարմանէ՝ խուլութիւնը, գլխու պտոյտը ու հիւծած ցաւերը, ականջ խժալը ու ականջի, քիթի, բերնի, կոկորդի ու խռչակի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները։

Նամանաւանդ ներսի ու քիթի վրայ եղած տձեւութիւնները, որոնք ցարդ անբուժելի նկատուած էին, առանց գործողութեան, կատարելապէս չակէ նոր գործիքով մը, որուն շնորհիւ բաղձալի այդ կարգի հիւանդներու Եւրոպա, մէջ բժշկուած ըլլալը կ'ապացուցանէ։

Վիզի ու գլխու վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ և աղեց կոկորդի նշիկները (պատէմիք) կը հանէ առանց արիւնահոսութեան իր մասնաւոր գործիքովը։

Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէս օր, Պահչէ ղաբու, Համիտիյէ ճիւլիլի դէմ, Ապիկ Իւթիւճեան դեղարանը, իսկ կէսօրէ վերջ, իր տունը, Պէրա, Չիչակ ճամբայ, Թագսիմ, Ֆրանս. հիւանդանոցին մօտ, թիւ 52 աբարդման։

Հինգշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ իր տունը դիմող ամէն հիւանդները, իսկ վկայեալ աղքատները ամէն օր ձրիաբար դարմանելու պատրաստ է։ 55—48

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ.— 1909ի *հարիւրին 4 օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ այդ պարտաթուղթերուն թիւ 2 կտրօնը, որուն պայմանաժամը դեկտ. 1)14ին կ'աւարտի, այդ թուականէն սկսեալ պիտի վճարուի Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ, Բարիզի, և Լոնտոնի կեդրոններուն կողմէ։*

30 Նոյեմբեր 1910   13—12

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ տարին.	108 գր.
» » » վեցամսեայ.	60 »
Գաւառներու համար տարին.	108 »
» » վեցամսեայ	60 »
Արտասահմանի համ. տարեկան	35 ֆր.
» » վեցամսեայ	20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. Հասցէի փոփոխման համար 2 դրշ.. [illegible]

Արտօնատէր՝ ԳԱՐԵԳԻՆ ՓՕՇԱՃԵԱՆ